

Rapport Databeheer 2023

14/12/2023

Analyse van het databeheer op het distributienet en de naleving van de voorwaarden door de distributienetbeheerders en Fluvius

Analyse van het aanbod en de ontwikkeling van energiediensten op het distributienet

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Juridisch kader databeheer op het distributienet.....	5
3	Beschrijving activiteiten databeheer door distributienetbeheerders en Fluvius	7
3.1	Captatie van meetgegevens	7
3.1.1	Bespreking datastromen	7
3.1.2	Communicatie digitale meters	9
3.2	Data energiemarkt.....	10
3.2.1	Bespreking datastromen	10
3.2.2	Evaluatie MIG6-processen.....	11
3.2.2.1	<i>Geblokkeerde toegangspunten.....</i>	<i>11</i>
3.2.2.2	<i>Doorsturen van meterstanden.....</i>	<i>13</i>
3.2.3	Handhavingstrajecten VREG.....	15
3.2.4	Achterstand bij verwerking van nieuwe zonnepaneelinstallaties	17
3.2.5	Energiegemeenschappen, energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom en ‘VME-verkoop’	18
3.2.6	Flexibiliteit	23
3.2.7	Toekomstige ontwikkelingen.....	24
3.3	Data afnemers en energiedienstverleners.....	25
3.3.1	Bespreking datastromen	25
3.3.2	Informereren van de distributienetgebruiker bij plaatsing van een digitale meter.....	26
3.3.3	Mijn Fluvius	27
3.3.3.1	<i>Beschikbaarheid meetgegevens</i>	<i>27</i>
3.3.3.2	<i>Nieuwe functionaliteiten ‘Mijn Fluvius’</i>	<i>29</i>
3.3.3.3	<i>Gewenste nieuwe functionaliteiten ‘Mijn Fluvius’</i>	<i>30</i>
3.4	Data voor beleid en wetenschappelijk onderzoek.....	32
4	Energiediensten op het distributienet	34
4.1	Datatoegangscontract en dienstencatalogus.....	34
4.2	Energiedienstverleners.....	35
4.2.1	Aangeboden dienstverlening.....	35
4.2.2	Wisselwerking met Fluvius	36
4.2.3	Maatregelen ter bescherming van persoonsgegevens.....	39
4.3	Opvolging door Fluvius	40
4.3.1	Controle energiedienstverleners door Fluvius	40
4.3.1.1	<i>Steekproefsgewijze controle van ondertekende mandaten.....</i>	<i>40</i>
4.3.1.2	<i>Audit beveiligingsmaatregelen ter bescherming van persoonsgegevens</i>	<i>40</i>
4.3.1.3	<i>Schorsing of beëindiging van datatoegangscontracten</i>	<i>41</i>
4.3.2	Opvolging data-aanvragen binnen datatoegangscontracten	41
4.3.2.1	<i>Bereikbaarheid Fluvius.....</i>	<i>41</i>
4.3.2.2	<i>Service tijden</i>	<i>42</i>
4.3.2.3	<i>Communicatie bij onbeschikbaarheid datadienst.....</i>	<i>42</i>
4.3.2.4	<i>Niet-geautomatiseerde datatoegang.....</i>	<i>43</i>
4.3.2.5	<i>Loggen data-aanvragen</i>	<i>43</i>

5	Naleving voorwaarden databeheer door distributienetbeheerders en Fluvius	44
5.1	Capaciteit om bij de uitoefening van zijn activiteiten inzake databeheer te voldoen aan vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming	44
5.2	Capaciteit om de voorwaarden voor een continu risicobeheersingssysteem na te leven .	45
5.2.1	Eisen m.b.t. het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling en continue risico-opvolging....	46
5.2.2	Eisen m.b.t. de combinatie van databanken	46
5.2.3	Eisen m.b.t. de beveiliging van de gegevens	46
5.2.4	Functionaris voor Gegevensbescherming.....	48
5.2.5	Uitwerking procedures	48
5.3	Onafhankelijkheidseisen	49
5.3.1	Beroep op derden.....	49
5.3.2	Verbod commerciële energiediensten	49
5.4	Transparantie	50
5.5	Eisen inzake vertrouwelijkheid.....	51
	Conclusies	52

1 Inleiding

Dit rapport kadert binnen onze informerende taak opgenomen in art. 3.1.3, 4°, I, van het Energiedecreet, met name het tweejaarlijks rapporteren aan de Vlaamse Regering over de naleving van de voorwaarden waaraan de netbeheerders zijn gebonden bij de uitoefening van hun activiteiten inzake databeheer op het distributienet.

Een eerste rapport werd gepubliceerd op 21 december 2021.¹ Het voorliggende rapport is dus het tweede “rapport databeheer”.

In **hoofdstuk 3** beschrijven we de manier waarop de Vlaamse distributienetbeheerders en Fluvius hun **activiteiten rond databeheer** uitvoeren.

Het gaat daarbij om de activiteiten inzake de captatie van meetgegevens (§3.1), de uitwisseling van deze meetgegevens met de leverancier voor de correcte uitvoering van de marktprocessen in de leveringsmarkt (o.a. facturatie, aanrekening nettarieven, allocatie,...) (§3.2) en de uitwisseling van deze meetgegevens aan de afnemer en zijn energiedienstverlener, respectievelijk om de afnemer toegang te geven tot zijn gegevens en om de energiedienstverlener toe te laten energiediensten te leveren aan de betrokken afnemer (§3.3).

We gaan daarbij in op de problemen en aandachtspunten die we vaststelden en de acties die we daarrond uitvoerden in de afgelopen twee jaar, o.a. de problematiek van de geblokkeerde toegangspunten na de overstap naar het nieuwe CMS binnen Atrias/MIG6 (§3.2.2.) en de verschillende handhavingstrajecten die we dienden op te starten rond energiedelen, maandfacturatie, etc... (§3.2.3).

We bespreken ook de evoluties inzake nieuw ontwikkelde en nog te ontwikkelen diensten (bv. flexibiliteit, actieve afnemers en energiegemeenschappen, etc.) (§3.2.5 t.e.m. §3.2.7), en gaan kort in op de aanlevering van data door de netbeheerders voor beleidsdoeleinden en wetenschappelijk onderzoek (§3.4).

Over het gebruik van data door de distributienetbeheerders in het kader van netbeheer en operationele veiligheid rapporteren we nog in een apart rapport (over slimme netten). Dit rapport wordt ook nog voor eind 2023 gepubliceerd.

In **hoofdstuk 4** gaan we dieper in op de **energiediensten** die momenteel reeds aangeboden worden op basis van de door de netbeheerder ter beschikking gestelde meetgegevens.

We stuurden een bevraging uit naar de energiedienstverleners die actief zijn in het Vlaams Gewest en daartoe een datatoegangscontract hebben afgesloten met Fluvius en namen de voornaamste bevindingen uit deze bevraging op in dit rapport.

In **hoofdstuk 5** is de analyse opgenomen van onze recente controle op de **naleving van de in de wetgeving opgelegde voorwaarden** waaraan de netbeheerders zijn gebonden bij de uitoefening van hun activiteiten inzake databeheer op het distributienet.

¹ Rapport databeheer van 21 december 2021 (RAPP-2021-24). Online raadpleegbaar via <https://www.vreg.be/nl/document/rapp-2021-24>.

2 Juridisch kader databeheer op het distributienet

Het Energiedecreet en -besluit bevatten diverse bepalingen met betrekking tot databeheer op het distributienet.

Zo worden in art. 4.1.8/2 van het Energiedecreet de databeheeractiviteiten op het distributienet opgesomd:

De activiteiten inzake databeheer op het distributienet omvatten volgende taken:

1° het af- en uitlezen van de digitale, elektronische en analoge meters en tellers op de toegangspunten van het distributienet voor:

a) allocatie, reconciliatie en facturatie in het kader van de aankoop en verkoop van elektriciteit en aardgas;

b) het aanbieden van energiediensten door een derde na expliciete en geïnformeerde toestemming van de afnemer;

c) netbeheer en operationele veiligheid;

d) verrekeningen die gepaard gaan met peer-to-peerhandel van de hoeveelheden groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer en met energiedelen door actieve afnemers, energiegemeenschappen van burgers of hernieuwbare-energiegemeenschappen;

e) verrekeningen van de verkoop van groene stroom conform artikel 7.2.3;

2° het beheren van het toegangsregister;

3° het beheren, verwerken, beveiligen en bewaren van de technische, relationele en meetgegevens met betrekking tot de toegangspunten van het distributienet, en het instaan voor de waarachtigheid en nauwkeurigheid ervan;

4° de bepaling en de validatie van de injectie en de afname van de producenten en afnemers die aangesloten zijn op het distributienet;

5° het verstrekken van de nodige gegevens aan andere netbeheerders, de beheerder van het transmissienet, de vervoeronderneming en de beheerder van het plaatselijk vervoernet in het kader van netbeheer en operationele veiligheid;

6° het faciliteren van de ontwikkeling van innovatieve diensten en producten als dat conform de regelgeving met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens is;

7° het verstrekken van de nodige gegevens aan de producenten, de evenwichtsverantwoordelijken, de bevrachters, de tussenpersonen, de leveranciers, de beheerder van het plaatselijk vervoernet, de transmissienetbeheerder, de aanbieders van energiediensten, de ESCO's, de aggregatoren, de deelnemers aan flexibiliteit, de dienstverleners van flexibiliteit, de aanvragers van flexibiliteit, energiegemeenschappen van burgers of hernieuwbare-energiegemeenschappen, de afnemers en de VREG, voor het vervullen van hun taken of om de energiemarkt te faciliteren en dit op een evenwaardige manier;

8° het verstrekken van de nodige gegevens aan overheden voor het uitoefenen van hun taak;

9° het verstrekken van geanonimiseerde gegevens voor wetenschappelijk onderzoek;

10° het verzamelen, berekenen, verwerken en bezorgen aan de betrokken marktpartijen, in overleg met de transmissienetbeheerder waar dat van toepassing is, van de informatie die nodig is om het flexibiliteitsvolume, het geleverde flexibiliteitsvolume per toegangspunt of allocatiepunt en de referentiecurve van het elektriciteitsafname en injectieprofiel te berekenen conform de regels die voor de betrokken flexibiliteitsdienst of ondersteunende dienst worden bepaald, voor:

a) de valorisatie van de flexibiliteit die een energieoverdracht met zich meebrengt;

b) een gereguleerd product van een elektriciteitsdistributienetbeheerder;

c) de transmissienetbeheerder als hij dat nodig heeft;

11° het beheer van het flexibiliteitstoegangsregister;

12° het beheer van het flexibiliteitsactivatieregister.

Verder worden ook voorwaarden aan de distributienetbeheerders (of hun werkmaatschappij) opgelegd om een onafhankelijk gegevensbeheer, niet discriminerende toegang tot gegevens en gepaste beveiliging en gegevensbescherming van de data te garanderen². Ook ten aanzien van partijen (bv. leveranciers of energiedienstverleners) die via de distributienetbeheerder toegang tot data uit de digitale, elektronische of analoge meter verkrijgen werden bepaalde voorwaarden opgelegd.³ Verder zijn er onafhankelijkheids- en non discriminatieverplichtingen t.a.v. de distributienetbeheerder en zijn werkmaatschappij inzake databeheer.⁴ Daarnaast kan ook nog worden gewezen op eisen inzake transparantie en vertrouwelijkheid.⁵ In hoofdstuk 5 van dit rapport wordt dieper ingegaan op deze voorwaarden.

Een uitgebreide beschrijving van het juridisch kader en de relevante bepalingen kan worden teruggevonden in het Rapport Databeheer van 2021.

² Art. 4.1.4 van het Energiedecreet.

³ Art. 3.1.61 van het Energiebesluit.

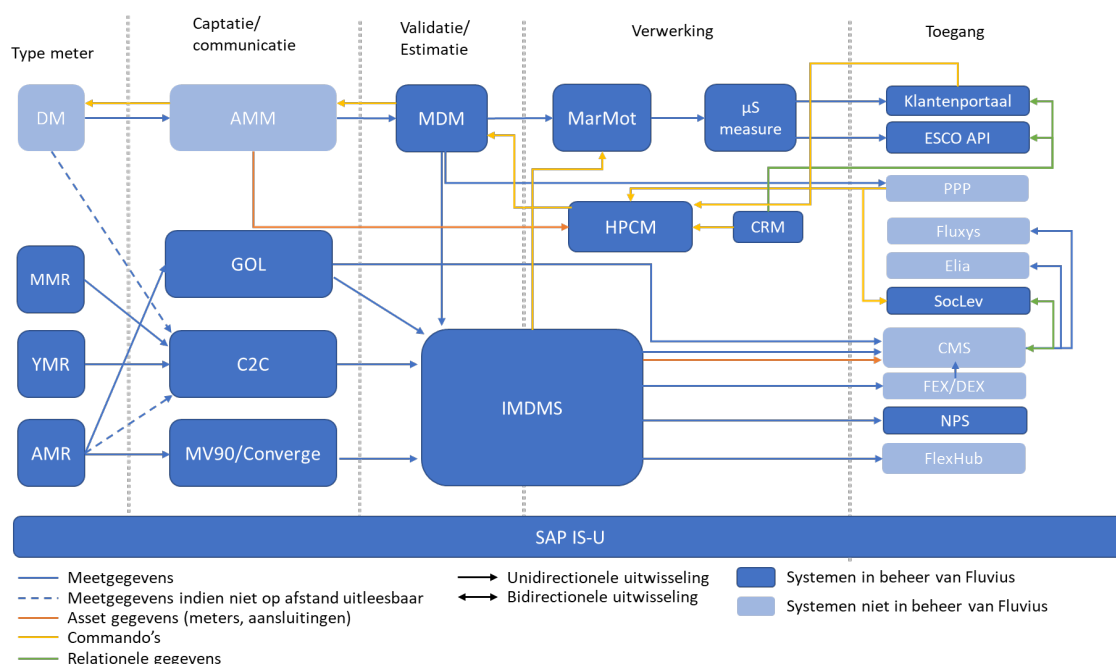
⁴ Art. 4.1.8/4, art. 4.1.8/1 en art. 4.1.9 van het Energiedecreet.

⁵ Zie bv. art. 4.1.10, art. 4.1.11 en art. 4.1.22/13 van het Energiedecreet.

3 Beschrijving activiteiten databeheer door distributienetbeheerders en Fluvius

In dit hoofdstuk gaan we dieper in op de systemen en applicaties die Fluvius gebruikt voor de captatie, verwerking en communicatie van meetgegevens, metergegevens en gegevens uit het toegangsregister.

Figuur 1 geeft een overzicht van de verschillende datasystemen die door Fluvius gebruikt worden bij het databeheer op het distributienet. Op basis van dit schema worden in de volgende paragrafen de belangrijkste datastromen uitgelegd (zie telkens de paragrafen 'Bespreking datastromen' bij het begin van elk deel).

Figuur 1: Schematisch overzicht van de IT-systemen van Fluvius.

Merk op dat de belangrijkste veranderingen aan de datasystemen en de datastromen sinds de publicatie van het Rapport Databeheer 2021 kaderen in de ingebruikname van het nieuwe marktcommunicatieprotocol MIG6.

De transitie naar MIG6, die in november 2021 voltooid werd, leidde tot enkele specifieke problemen in de marktcommunicatie. Ook deze problemen worden in dit hoofdstuk besproken.

3.1 Captatie van meetgegevens

3.1.1 Bespreking datastromen

Digitale meters worden systematisch uitgerold ter vervanging van de klassieke elektriciteits- en gasmeters. Deze meters worden door Fluvius aangekocht bij een data-as-a-service (DaaS) leverancier en worden daarna geplaatst bij de distributienetgebruiker. De DaaS leverancier voorziet niet alleen de hardware, maar stelt ook de meetgegevens ter beschikking als dienst

(data-as-a-service) die eveneens door Fluvius wordt aangekocht. De externe partij is ook de meter operator die de meter beheert⁶.

Afhankelijk van het meetregime registreert de digitale meter voor elektriciteit dagwaarden (Smart Meter Regime 1, SMR1) of kwartierwaarden (Smart Meter Regime 3, SMR3). Standaard worden dagwaarden geregistreerd en zal de digitale meter dus werken in SMR1. Een distributienetgebruiker kan te allen tijde via zijn toegangshouder/leverancier de overschakeling naar SMR3 aanvragen. Deze overschakeling zal ook steeds gebeuren wanneer de distributienetgebruiker een contract afsluit bij zijn toegangshouder/leverancier waarbij SMR3 noodzakelijk is (bv. dynamisch prijscontract) of wanneer hij deelneemt aan energiedelen of peer-to-peerhandel van hernieuwbare energie. Voor maandelijkse afrekeningen is SMR3 niet nodig.

Niet enkel het meetregime, maar ook het door de distributienetgebruiker gekozen detailniveau van de getoonde meetgegevens in het webportaal 'Mijn Fluvius' bepaalt of de digitale meter voor elektriciteit dagwaarden dan wel kwartierwaarden registreert. De distributienetgebruiker kan immers op het webportaal 'Mijn Fluvius'⁷ kiezen om kwartierwaarden te activeren. Deze kwartierwaarden worden dan wel uitsluitend gebruikt voor informatieve doeleinden en niet ter ondersteuning van de markt. Uiterlijk vanaf 1 januari 2025 moeten de distributienetbeheerders dagelijks de kwartierwaarden uitlezen bij actieve afnemers (met uitzondering van actieve afnemers die enkel deelnemen aan energiediensten⁸). Vanaf 1 januari 2026 dient dit te gebeuren voor alle distributienetgebruikers met een digitale meter voor elektriciteit.⁹

Voor digitale gasmeters bestaat er geen onderscheid tussen verschillende meetregimes, en een digitale gasmeter registreert telkens de dagwaarden. Wel kan de klant ervoor kiezen om in 'Mijn Fluvius' uurwaarden te activeren. Deze uurwaarden hebben dan, net zoals de kwartierwaarden in 'Mijn Fluvius' voor elektriciteit, een informatief karakter. Vanaf 1 januari 2028 moet de distributienetbeheerder de geregistreerde urengegevens voor gas uitlezen op alle toegangspunten met een digitale meter.

De meetgegevens van de digitale meter worden gestuurd naar het Advanced Meter Management (AMM) systeem van de DaaS leverancier. Het AMM systeem staat in voor de captatie van de meetgegevens en kan via uitleescommando's de digitale meters uitlezen. Ook kan het AMM systeem commando's tot software update of configuratiecommando's uitzenden. Software updates worden dus door de DaaS leverancier uitgevoerd op aangeven van Fluvius. Vanuit het AMM systeem worden de meetdata ter beschikking gesteld aan het Meter Data Management (MDM) systeem van Fluvius dat instaat voor de Validatie, Estimatie, Editing (VEE) processen. In principe worden de digitale meters dagelijks uitgelezen door Fluvius. De datastromen zijn identiek voor SMR1 en SMR3.

Naast meetgegevens worden ook assetgegevens (gegevens over de meters zelf) ter beschikking gesteld vanuit het AMM systeem. Deze gegevens worden in de Headpoint Catalog Manager (HPCM) uitgelezen. De HPCM bevat de minimale technische informatie om de meter correct te kunnen configureren en consolideert de triggers die vanuit verschillende invalshoeken

⁶ Voor de huidige digitale elektriciteitsmeters is deze DaaS leverancier IBM-Sagemcom, waarbij de communicatie gebeurt door het 4G netwerk van Proximus. Om de Vlaamse doelstelling van een DM uitrol van 80% tegen 2024 te realiseren werd er een tweede aanbestedingsprocedure gestart. Deze aanbesteding werd gegund aan twee bedrijven die dus ook als DaaS leveranciers zullen optreden, namelijk IBM Belgium en Landis+Gyr.

⁷ <https://mijn.fluvius.be>

⁸ Art. 4.4.2, §1, eerste lid, 4° van het Energiedecreet

⁹ Art. 3.1.57 van het Energiebesluit, zoals gewijzigd door B.VI.Reg. 16 juni 2023, art. 6 (BS 28 augustus 2023), inw. 7 september 2023.

(distributienetgebruiker, markt) komen. Deze technische gegevens omvatten de headpoint services (bv. prepayment, activatie van de P1 poort), de meter services (bv. periodiek en on-demand aanleveren van data) en meter capabilities (bv. SMR3). De HPCM stelt op basis van deze gegevens een technische catalogoog op en stuurt wijzigingen hieraan via het MDM systeem door naar het AMM systeem (dewelke op zijn beurt de digitale meters aanstuurt).

De SAP IS-U bevat alle asset data rond meters & aansluitingen en indexen die techniekers manueel opnemen. Die informatie wordt gebruikt om (via metercertificaten) de juiste meetvolumes te bepalen (bv. meters in aftrek, vermenigvuldigingsfactoren bij stroomtransfo's, etc.). De SAP IS-U wisselt asset gegevens uit met de HPCM en het MDM systeem (voor de leesbaarheid zijn deze niet weergegeven op Figuur 1).

Automatic meter reading (AMR) meters worden onder andere gebruikt bij grootverbruiksmeeinstallaties (aansluitingsvermogen >56 kVA). Voor deze meters staan de MV90 applicatie (ex-Eandis), de Converge applicatie (ex-Infracx) of voor gas de GOL applicatie (Gas Online) in voor het verwerven van verbruiksgegevens via telelezing. Binnen deze applicatie worden o.a. volgende taken uitgevoerd: het configureren van nieuw geplaatste meters, het uitlezen van de meters via dagelijkse automatische oproepen, en het uitlezen van de meters via een manuele oproep (individueel). De meetgegevens worden daarna in het Independent Meter Data Management Solution (IMDMS) systeem beheerd. Andere functionaliteiten van het IMDMS systeem zijn de VEE processen en de marktcommunicatie (zie §3.2.1).

Voor jaarlijks gemeten punten (YMR), i.e. klassieke meters, en voor monthly meter read (MMR) meters is een telelezing van de meetwaarden niet mogelijk. Deze meters vereisen nog steeds een manuele meteropname. Het C2C systeem is een applicatie om manueel opgenomen meterstanden door te geven. Dit systeem laat verder de mobiele apparaten van meteropnemers werken en maakt de routes voor de meteropnemers aan alsook de opvolging van werkopdrachten. De meetgegevens worden vervolgens in IMDMS uitgelezen.

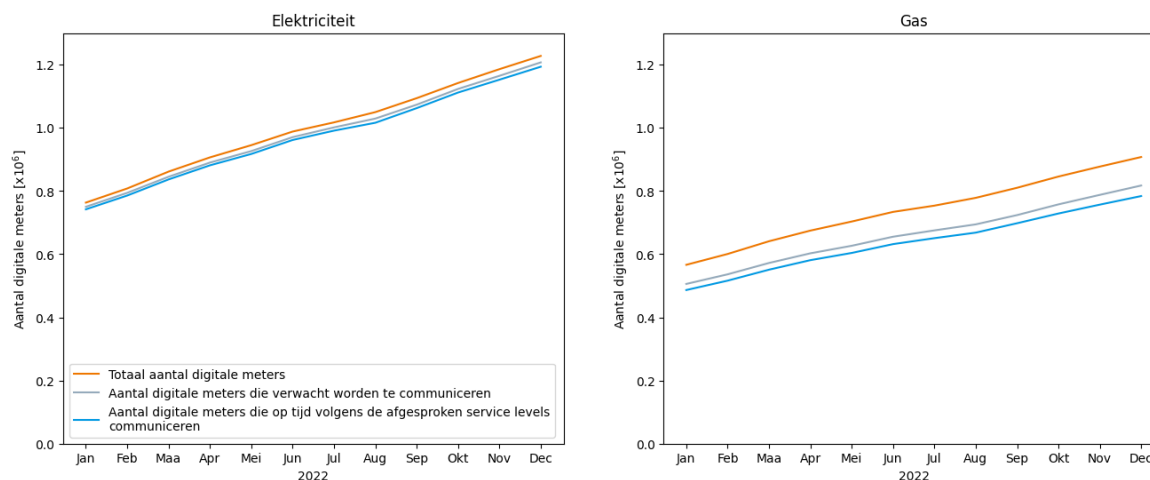
3.1.2 Communicatie digitale meters

Figuur 2 geeft een overzicht van de evolutie gedurende het jaar 2022 van (i) het totale aantal digitale meters, (ii) het aantal digitale meters waarvan een communicatie verwacht wordt door de netbeheerder, en (iii) het aantal digitale meters die effectief in staat zijn om de relevante meetgegevens op tijd volgens de afgesproken service levels aan te leveren. Van digitale elektriciteitsmeters wordt een communicatie verwacht van zodra deze onder spanning worden gezet. Van digitale gasmeters, die voorzien zijn van een batterij en communiceren via de digitale elektriciteitsmeter, wordt een communicatie verwacht als er een succesvolle koppeling met een actieve digitale elektriciteitsmeter kan worden gerealiseerd.

Wat de digitale elektriciteitsmeters betreft zien we dat gemiddeld 98,2% van het totale aantal meters onder spanning staat, en dat 97,1% ook effectief communiceert. 1,8% van de geplaatste digitale elektriciteitsmeters staan niet onder spanning en zijn dus niet actief. Verder is in 1,1% van de gevallen een onder spanning staande digitale elektriciteitsmeter niet in staat om van op afstand uitgelezen te worden. Dit komt typisch voor bij digitale meters in kelders of goed geïsoleerde woningen waar het 4G-netwerk geen bereik heeft.

Bij de digitale gasmeters liggen de percentages lager aangezien er vaak geen koppeling met de digitale elektriciteitsmeter kan worden gerealiseerd als de gasmeters te ver van de elektriciteitsmeter geïnstalleerd worden. Slechts 89,4% van het totaal aantal digitale gasmeters

maakt een koppeling met een onder spanning staande digitale elektriciteitsmeter, terwijl 86,1% effectief communiceert.

Figuur 2: Overzicht van de prestatie van de communicatie van de digitale meters voor elektriciteit en gas gedurende het jaar 2022.

3.2 Data energiemarkt

3.2.1 Bespreking datastromen

Sinds de go-live van MIG6 in november 2021 verloopt de marktcommunicatie via het Centraal Markt Systeem (CMS), dat in het beheer is van Atrias. Het CMS vervangt dus de eerdere communicatiekanalen via het Value Added Network (VAN). Voor een gedetailleerd overzicht van de marktberichten die gebruikt worden, verwijzen we naar de UMIG documentatie¹⁰.

Vanuit het IMDMS systeem (elektriciteit en aardgas kleinverbruik) en GOL (aardgas - grootverbruik) kunnen meet- en relationele gegevens ter beschikking worden gesteld aan de leveringsmarkt via het CMS. De marktcommunicatie omvat o.a. het sturen van de relevante gemeten volumes aan de leveranciers en de evenwichtsverantwoordelijken (Measure-domein van de UMIG), en de gridfee-volumes (Billing-domein van de UMIG). Ook het beheer van het toegangsregister (Structure-domein van de UMIG) en de allocatie- en reconciliatieberekeningen (Settle-domein van de UMIG) gebeuren sinds november 2021 in het CMS. Het beheer van het toegangsregister gebeurt op basis van de technische en relationele masterdata die worden uitgewisseld via het CMS volgens de UMIG documentatie. Het toegangsregister bevat onder andere een koppeling van alle allocatiepunten aan een distributienetgebruiker, een leverancier en een evenwichtsverantwoordelijke/bevrachter.

FEX (File Exchange) en DEX (Data Exchange) zijn nieuwe toepassingen in beheer van Atrias die onlangs in gebruik werden genomen. Deze systemen worden gebruikt voor de uitwisseling van de informatieve maandvolumes en SMR3 meetwaarden.

Aangezien Fluvius optreedt als sociale en als uitzonderingsleverancier is er ook een uitwisseling van relationele gegevens tussen het CMS en de SocLev applicatie die Fluvius gebruikt ter ondersteuning van deze rol. De SocLev applicatie wordt verder ook ondersteund door het Pre-

¹⁰ <https://www.atrias.be/current-documentation>

Payment Platform (PPP) van Atrias waarin betalings- en verbruiksgegevens worden verwerkt van distributienetgebruikers waarvan de prepaymentmodule werd geactiveerd.

Naast de uitwisseling met energieleveranciers worden meetgegevens vanuit het CMS ook uitgewisseld met de transmissienetbeheerder Elia en de beheerder van het vervoersnet Fluxys, die deze gegevens nodig hebben voor de verrekening van onbalansen aan de evenwichtsverantwoordelijken/bevrachters en voor het valideren van de flexibiliteitsdiensten geleverd door aanbieders van dergelijke diensten. Voor flexibiliteitsdiensten is hiervoor in samenwerking met Elia en de andere distributienetbeheerders een Flex Datahub opgezet.

In 2023 lieten we een pre-audit uitvoeren met als inhoud het in kaart brengen van alle marktgerelateerde dataprocessen toegepast door Fluvius in de activiteiten elektriciteits- en aardgasdistributie, samen met een eerste analyse hiervan, en dit van de algemene IT-procedures tot de applicaties in detail. Hierbij werd vastgesteld dat de IT-Governance onderbouwd is met de nodige procedures: de processen bereiken hun doel op een georganiseerde manier en zijn goed gedefinieerd. Van een deel van de processen wordt de performantie gemeten. Verder heeft Fluvius een sterke procedure voor risicobeheer uitgebouwd vanuit interne controle met jaarlijkse updates. I.v.m. de Data-Governance werd opgemerkt dat de data per applicatie beheerd wordt. We stellen vast dat het databeheer niet centraal gebeurt. Een globale aanpak is aangewezen om een beleid toe te passen voor het overzicht van alle data, het beheer, de opslag en de beveiliging van deze data in de verschillende stappen van de verwerking. De inventarisatie van de applicaties geeft de VREG inzicht in de implementatie van deze marktgerelateerde processen. De AS-IS situatie geeft een complexe IT-omgeving weer. Dit komt deels uit het feit dat Fluvius gegroeid is uit de fusie van Eandis en Infrac. Hierbij bleek dat de migratie naar de hogere versie van SAP (S3 naar S4) en centralisatie van de applicaties binnen SAP S4 niet haalbaar is op korte termijn. Dit wordt gesegmenteerd uitgevoerd, gespreid over een langere periode.

3.2.2 Evaluatie MIG6-processen

3.2.2.1 Geblokkeerde toegangspunten

Bij de distributienetbeheerders en de leveranciers werd het CMS geïntegreerd met hun respectievelijke systemen. Na opstart werd het systeem verder verbeterd met bijkomende functionaliteiten en werden aanvullende voorwaarden ingebouwd voor de afhandeling van rectificaties. Er werden ook nieuwe functionaliteiten ingebouwd, naar aanleiding van wijzigende wet- en regelgeving. Tevens werden updates uitgevoerd om vastgestelde bugs te verhelpen.

De overgang naar MIG6 ging gepaard met problemen waaronder geblokkeerde toegangspunten. Fluvius beschouwt een toegangspunt/EAN als geblokkeerd in de marktsystemen wanneer gedurende minstens 10 dagen geen bewerking in de markt mogelijk was en/of er geen meetdata (en dus ook geen facturatiegegevens) kon doorgestuurd worden. We stellen algemeen vast dat de blokkeringen het gevolg zijn van een veelheid aan issues in de marktprocessen of interacties tussen die processen. We zien helaas geen éénduidige oorzaak waardoor het probleem op korte tijd volledig zou kunnen opgelost worden. Op 1 oktober 2023 waren er ongeveer 13.000 geblokkeerde EAN's geregistreerd: 8.741 EAN's in de backend van Fluvius en 4.403 EAN's in het CMS, aandeel Fluvius. Hierbij zijn er van het totaal 4.733 EAN's reeds langer dan zes maanden geblokkeerd. Er wordt hard gewerkt om de instroom van nieuwe geblokkeerde EAN's te voorkomen en de reeds bestaande geblokkeerde EAN's op te lossen. Atrias rapporteert wekelijks over de geblokkeerde EAN's in het CMS. Fluvius bezorgt maandelijks de uitvalcijfers van MIG6 aan de VREG.

Cruciale data m.b.t. een EAN kan zich op drie plaatsen bevinden: als brondata in de systemen van Fluvius en van de leverancier enerzijds en in het CMS anderzijds. Aldus moet de data in het CMS steeds gesynchroniseerd zijn met de andere, originele datasets, waarbij er minstens overeenstemming moet zijn tussen de EAN-data bij de distributienetbeheerder en bij de leverancier (bv. zelfde metertype op het EAN). Het up-to-date brengen van deze brondata dient op de meest logische manier en plaats te gebeuren om de kans op fouten te verkleinen. Het is steeds mogelijk dat er nieuwe anomalieën met EAN's optreden, maar dan dienen deze in een korte periode opgelost te worden.

Incident management van geblokkeerde punten (EAN-nummers)

Inzake Incidenten wordt de aandacht gevestigd op het ontbreken van de incidenten inzake geblokkeerde EAN's. Begin oktober 2023 zijn er ongeveer 13.000 geblokkeerde punten geregistreerd bij Fluvius in de backend, maar er werden slechts 1.200 incidenten gelogd binnen het Incident Management systeem. Noteer daarenboven dat deze 1.200 incidenten geen oorzakelijk verband hebben met deze 13.000 geblokkeerde punten en dus ook op andere types van incidenten betrekking hebben.

Uit de bespreking met de interne IT-dienst van Fluvius noteren we dat voor de problematiek rond geblokkeerde toegangspunten een aparte incidentenstroom werd opgezet. Dit houdt in dat de geblokkeerde toegangspunten niet in het Incident Management systeem (LAN Desk) vervat zitten, maar door de end-to-end-taskforce in JIRA worden verwerkt. JIRA is een bekende projectmanagementtool in softwareontwikkeling die wordt gebruikt door autonome teams om software te plannen, te volgen, te releasen en te ondersteunen. De redenering hierachter is dat de omvang van de issue inzake geblokkeerde toegangspunten dermate groot is, en deze in samenwerking met andere partners (end-to-end) dient te worden aangepakt, dat het wenselijk is om een aparte opvolging op te zetten. Omwille van deze omvang werd besloten om een aparte Taskforce op te richten en deze gebruik te laten maken van JIRA. Bijkomende reden waarom de issue met geblokkeerde punten niet binnen het Incident Management systeem wordt beheerd is dat de mogelijke oorzaken dermate divers zijn en niet enkel toe te schrijven zijn aan IT of software.

De JIRA-oplossing zal in deze geen tijdelijke oplossing zijn, maar zal worden gebruikt tot op het moment dat het aantal geblokkeerde punten (of incidenten) tot een beheersbaar aantal is gereduceerd. We noteren hierbij dat er geen vooraf gedefinieerd aantal incidenten is dat als beheersbaar wordt aanschouwd. We noteren ook dat de vermelde 13.000 geblokkeerde toegangspunten toe te wijzen zijn aan 949 verzamel-issues. Het oplossen van deze issues zal gebeuren door het ontwikkelen van nieuwe releases van het CMS.

Bij de pre-audit van de marktgerelateerde processen stelden we vast dat er voor incident management vier verschillende applicaties worden gebruikt (ServiceNow, Topdesk, JIRA, Landesk) om incidenten te registreren en monitoren. Daarnaast zijn er twee mailboxen actief waar incidenten van de leveranciers kunnen worden gemeld.

Oplossing

We begrijpen dus dat, om bepaalde geblokkeerde EAN's opnieuw gedeblokkeerd te krijgen, structurele aanpassingen moeten gebeuren in de software. Voor sommige EAN's moeten de processen manueel doorlopen worden, omdat de individuele situatie te ingewikkeld is geworden om geautomatiseerd recht te zetten.

Zoals bij elke IT-toepassing vormt een wijziging of release een risico op nieuwe onvoorziene scenario's waarbij EAN's kunnen vastlopen. Met het toepassen van goede IT-praktijk is dit te vermijden door voorafgaandelijk voldoende te testen op alle mogelijke scenario's, en dit door alle betrokken partijen. Bij het verder uitwerken van de nog ontbrekende functionaliteiten van de specifieke MIG6-processen in het centrale systeem CMS dienen immers ook de systemen van de distributienetbeheerders en de leveranciers gelijktijdig een nieuwe versie met deze functionaliteiten te krijgen.

In november 2023 werd een end-to-end actieplan (netbeheerders – Atrias- leveranciers) voorgesteld om maximaal nieuwe geblokkeerde toegangspunten te vermijden en de eerdere geblokkeerde toegangspunten vrij te maken. De netbeheerders stellen dat tegen oktober 2024 alle systemen bijgewerkt zijn, de instroom van nieuwe geblokkeerde toegangspunten onder controle is en de ontstane geblokkeerde punten weggewerkt zijn. Het is echter aan de regulatoren om te oordelen of dit volstaat. De vraag is om eind juni 2024 dit niveau te bereiken.

Opvolging

De VREG volgt de problematiek van de geblokkeerde EAN's op verschillende manieren op. Enerzijds bezorgt Fluvius ons, zoals hoger al vermeld, op maandelijkse basis de zgn. 'uitvalcijfers MIG6'. Die bieden een overzicht van het aantal geblokkeerde EAN's in de backend van Fluvius en in de systemen van Atrias. Atrias rapporteert op wekelijkse basis met 'service reporting'. Deze rapporten geven een overzicht van de geblokkeerde toegangspunten in het systeem van Atrias. Ook bieden deze uitvalcijfers gezamenlijk een inzicht in de evolutie van het aantal geblokkeerde EAN's.

Daarnaast zijn we over de problematiek van de geblokkeerde EAN's, die ook in de andere gewesten aan de orde is, in overleg getreden met de andere gewestelijke regulatoren (Brugel en CWaPE). We maakten afspraken met Brugel en CWaPE voor de verdere opvolging van deze problematiek en verstuurd in die optiek op 22 maart 2023 een gezamenlijke brief naar de Vlaamse, Brusselse en Waalse distributienetbeheerders. Hierin werden de verwerkingsproblemen in de MIG6-processen aangehaald en werd gevraagd naar de aanpak van deze problemen.

In opvolging van de eerste brief stuurden de regulatoren op 20 november 2023 een nieuwe gezamenlijke brief met de vraag voor het opzetten van een end-to-end incident management systeem en een bijhorende, transparante rapportering om een overzicht te houden op alle problemen en de werking van de MIG6-processen.

3.2.2.2 Doorsturen van meterstanden

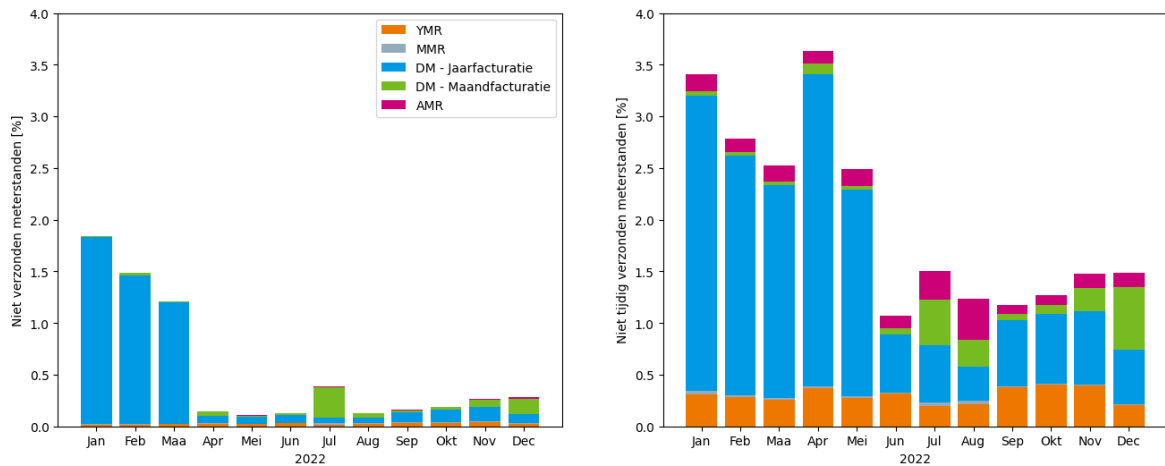
Figuur 3 en Figuur 4 geven een overzicht van het percentage niet verzonden en niet tijdig verzonden meetgegevens voor respectievelijk elektriciteit en gas.

In het jaar 2022 werden 0,57% van de te versturen meetgegevens voor elektriciteit niet verzonden, terwijl 2,1% van de meetgegevens niet tijdig werd verzonden. Voor gas liggen deze percentages op 0,63% en 1,8%. Wat opvalt is dat vooral voor digitale meters in jaarfacturatie een groot aandeel hebben in deze percentages. Dit komt door uitwisselingsproblemen met het Atrias-platform in de periode direct na de opstart van het CMS en de bijhorende introductie van nieuwe diensten die werden aangeboden op digitaal gemeten allocatiepunten.

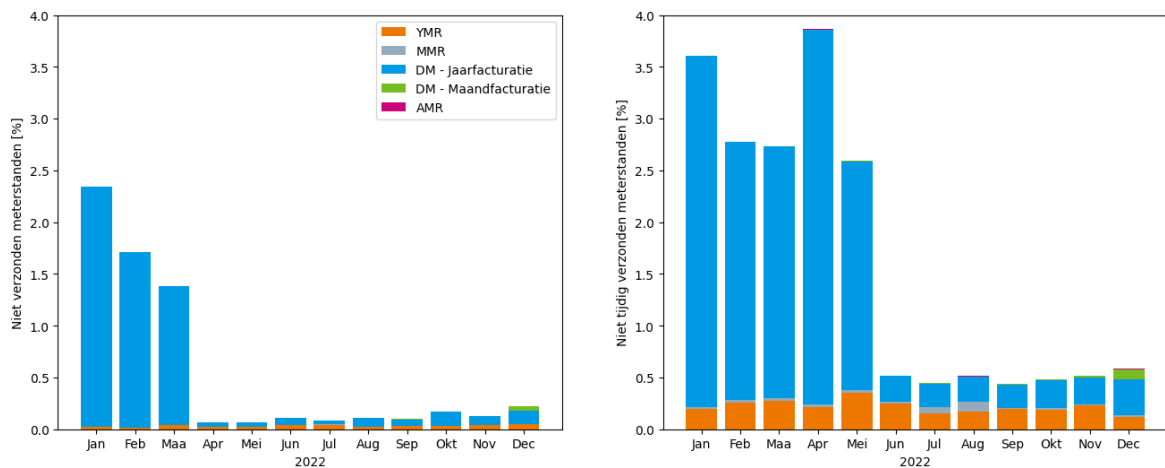
Het aandeel niet verstuurd berichten kende een sterke terugval in april 2022 voor zowel elektriciteit als gas. Fluvius geeft aan dat ze in deze periode de belangrijkste

gegevensuitwisselingsproblemen met het Atrias-platform hadden opgelost. In de daaropvolgende maanden werden alle achterstallige meetberichten verstuurd waardoor de zogenaamde ‘backlog’ grotendeels werd weggewerkt en er ook een sterke reductie volgde in het aantal niet tijdig verzonden meterstanden in de maand juni.

Hoewel deze reductie een positieve evolutie is, mogen we verwachten dat deze cijfers nog lager komen te liggen. De resterende niet-verzonden meterstanden kunnen namelijk hoofdzakelijk worden toegeschreven aan de problematiek van de geblokkeerde toegangspunten. De VREG zal deze cijfers jaarlijks opvolgen samen met de cijfers over aantal geblokkeerde toegangspunten om te verifiëren dat een verdere reductie zich manifesteert.

Figuur 3: Overzicht van het aandeel niet verzonden meterstanden (links) en het aandeel niet tijdig verzonden meterstanden (rechts) per meetcategorie voor elektriciteit.

Figuur 4: Overzicht van het aandeel niet verzonden meterstanden (links) en het aandeel niet tijdig verzonden meterstanden (rechts) per meetcategorie voor gas.

Van alle verzonden meetberichten is maandelijks gemiddeld 6,6% geschat. Deze geschatte meterstanden betreffen hoofdzakelijk meterstanden bij jaargemeten toegangspunten (maandelijks gemiddeld 6,4%). Het percentage geschatte meterstanden bij toegangspunten met digitale meters lag in 2022 ongeveer op 0,19%. Van het totaal aantal verzonden meetberichten in 2022 werd uiteindelijk 3,9% gerectificeerd.

3.2.3 Handhavingstrajecten VREG

We zetten de afgelopen twee jaar verschillende handhavingstrajecten op om de distributienetbeheerders/Fluvius aan te zetten om de marktprocessen in lijn te brengen met de Vlaamse energieregeling en de technische reglementen.

Een eerste handhavingstraject had betrekking op **zuivere vermarkting**. Zuivere vermarkting houdt in dat prosumanten met een digitale meter hun elektriciteitsinjectie kunnen verkopen aan een andere partij dan de leverancier voor hun elektriciteitsafname. De *workaround* die Fluvius hiervoor initieel had voorzien, voldeed volgens de VREG niet aan de vereisten beschreven in het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest (TRDE)¹¹. We startten hieromtrent een handhavingstraject op, dat in april 2021 resulteerde in de oplegging van een administratieve geldboete aan de tien elektriciteitsdistributienetbeheerders.¹² De voorziene startdatum voor de oplegging van de administratieve geldboete was 1 november 2021, rekening houdende met het feit dat dit tevens de voorziene datum was voor ingebruikname van het nieuwe centrale dataplatform (CMS) met een nieuwe communicatiestandaard (MIG6). Aangezien op deze datum de *go-live* van CMS en MIG6 effectief plaatsvond en zo aan de niet-naleving van het overgrote deel van de relevante TRDE-bepalingen een einde kwam, besloten we het handhavingstraject te beëindigen. De elektriciteitsdistributienetbeheerders waren de administratieve geldboete dan ook niet verschuldigd.

Een ander handhavingstraject had betrekking op de zgn. ‘**informatieve maandwaarden**’. Meer bepaald startten we een handhavingstraject op omdat de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders o.i. de relevante bepalingen in het TRDE¹³ resp. het Technisch Reglement voor de Distributie van Gas in het Vlaamse Gewest (TRDG)¹⁴ niet respecteerden, die bepalen dat de standaard allocatiepuntconfiguratie bij op afstand uitleesbare kleinverbruiksmeterinrichtingen, (i) een maandelijks meetregime, en (ii) een maandelijks doorstuurfrequentie voor verbruiksgegevens inhoudt. Dit wil zeggen dat de distributienetbeheerder voor dit soort meterinrichtingen maandelijks een informatieve index ter beschikking moet stellen van de toegangshouder (leverancier), en dat hij deze maandelijks indices moet gebruiken in de allocatie. Dit handhavingstraject resulteerde, in juli 2022, in de oplegging van een administratieve geldboete aan de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders.¹⁵ Deze administratieve geldboete werd opgelegd met ingang van 1 april 2023 en behelsde zowel een vast bedrag als een (variabel) bedrag per navolgende kalenderdag dat de niet-naleving nog zou blijven voortbestaan. Fluvius slaagde er niet in om de ‘informatieve maandwaarden’ tijdig correct te implementeren, wat tot gevolg had dat de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders de administratieve geldboete moesten betalen. Dit kwam neer op een totaalbedrag van 1 miljoen euro (som van vaste boetebedragen voor alle distributienetbeheerders samen), plus 111.186,02 euro (som van variabel boetebedrag voor alle

¹¹ https://www.vreg.be/sites/default/files/document/bijlage_1_trde_2023.pdf

¹² Beslissingen van de VREG m.b.t. de oplegging van een administratieve geldboete, conform artikel 13.3.2 Energiedecreet, aan de opdrachthoudende verenigingen FLUVIUS ANTWERPEN, FLUVIUS LIMBURG, FLUVIUS WEST, GASELWEST, IMEWO, INTERGEM, IVEKA, IVERLEK, PBE en SIBELGAS (BESL-2021-17 t.e.m. BESL-2021-26). Deze beslissingen werden later nog gewijzigd door BESL-2021-76. Deze beslissingen zijn alle raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/documenten-databank.

¹³ Relevante bepaling is art. 4.2.13, §1/1 TRDE.

¹⁴ https://www.vreg.be/sites/default/files/document/bijlage_1_trdg_2023.pdf Relevante bepaling is eveneens art. 4.2.13, §1/1.

¹⁵ Beslissingen van de VREG m.b.t. de oplegging van een administratieve geldboete, conform artikel 13.3.2 Energiedecreet, aan de opdrachthoudende verenigingen FLUVIUS ANTWERPEN, FLUVIUS LIMBURG, FLUVIUS WEST, GASELWEST, IMEWO, INTERGEM, IVEKA, IVERLEK, PBE en SIBELGAS wegens de niet-naleving van artikel 4.2.13, §1/1 TRDE en artikel 4.2.13, §1/1 TRDG (BESL-2022-81 t.e.m. BESL-2022-90). Deze beslissingen zijn alle raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/documenten-databank.

distributienetbeheerders samen). Het variabel boetebedrag was verschuldigd tot 13 april 2023, gezien op die datum een nieuwe versie van het TRDE en een nieuwe versie van het TRDG in werking zijn getreden. Desalniettemin hebben we de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders er op gewezen dat ook het huidige TRDE en het huidige TRDG nog steeds eenzelfde bepaling als voorheen bevatten i.v.m. ‘informatieve maandwaarden’. We verwachten dat tegen 1 april 2024 een marktgedragen oplossing wordt uitgewerkt voor maandvolumes in de markt en volgen dit nauwgezet verder op. Om deze deadline te halen startte Fluvius in juli 2023 met het activeren van de informatieve maandwaarden bij alle distributienetgebruikers waarvan de periodieke meteropname in juni plaatsvindt. Deze eerste activatie werd nauwgezet gemonitord om de impact van de informatieve maandwaarden op o.a. het aantal geblokkeerde toegangspunten en de allocatieberekening te bepalen zodat operationele procedures eventueel nog konden worden bijgesteld. De activatie werd vervolgens verdergezet in september 2023 voor distributienetgebruikers met meteropnamemaand juli, augustus en september. De rest van het implementatietraject voorziet een maandelijks rollende activatie per meteropnamemaand aangevuld met een retroactieve activatie van een meteropnamemaand voorafgaand aan de maand juni, zodat bij alle distributienetgebruikers met een digitale meter de informatieve maandwaarden geactiveerd zijn in april 2024. We verwijzen in dit verband bovendien naar een nieuwe verplichting voor elke leverancier, die in september 2023 werd ingeschreven in art. 3.2.18, eerste lid van het Energiebesluit en die als volgt luidt: *“Elke leverancier [...] 18° zorgt ervoor dat de afnemer in de online klantenzone, nadat de afrekenings- of slotfactuur in kwestie verstuurd is, de volgende informatie kan terugvinden: [...] vanaf 1 juli 2024 bij afnemers met een digitale meter, met uitzondering van afnemers met een dynamisch prijscontract, per maand: 1) de aangerekende maandafname en maandinjectie, die uiterlijk op 1 april 2024 gebaseerd is op de werkelijk gemeten maandwaarden, op voorwaarde dat de leverancier de nodige meetgegevens van de databeheerder heeft ontvangen [...]”*.¹⁶

Verder werd ten aanzien van de aardgasdistributienetbeheerders ook een handhavingstraject met betrekking tot het **faciliteren van maandelijks afrekeningen aardgas** opgestart. De VREG besliste te handhaven omdat de bepalingen in het Energiedecreet en het TRDG, die stellen dat de aardgasdistributienetbeheerder minimaal de nodige gegevens moet verstrekken aan en m.a.w. de nodige diensten moet aanbieden aan de toegangshouder om hem in staat te stellen zijn verplichtingen opgenomen in de Vlaamse regelgeving na te komen, niet werden nageleefd.¹⁷ In casu ging het om de verplichting voor leveranciers opgenomen in art. 3.2.18, 4° c) van het Energiebesluit om maandelijks facturatie aan te bieden. Dit handhavingstraject leidde in juli 2022 tot het opleggen van een administratieve geldboete aan de aardgasdistributienetbeheerders.¹⁸ Sinds augustus 2022 worden de nodige gegevens door Fluvius, als werkmaatschappij van de aardgasdistributienetbeheerders, aangeleverd.

¹⁶ Dit punt 18° werd aan art. 3.2.18, eerste lid Energiebesluit toegevoegd door art. 12 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juni 2023 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, BS 28 augustus 2023, 70.110.

¹⁷ Art. 4.1.8/2, 7° Energiedecreet en art. 4.2.11, §5 TRDG

¹⁸ Beslissingen van de VREG m.b.t. de oplegging van een administratieve geldboete, conform artikel 13.3.2 Energiedecreet, aan de opdrachthoudende verenigingen FLUVIUS ANTWERPEN, FLUVIUS LIMBURG, FLUVIUS WEST, GASELWEST, IMEWO, INTERGEM, IVEKA, IVERLEK en SIBELGAS wegens niet-naleving van artikel 4.1.8/2, 7° Energiedecreet evenals artikel 4.2.11, §5 van het Technisch Reglement voor de Distributie van Gas in het Vlaamse Gewest van 9 november 2021, samen gelezen met art. 3.2.18, 4°, c Energiebesluit (BESL-2022-106 t.e.m. 114). Deze beslissingen zijn alle raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/documenten-databank.

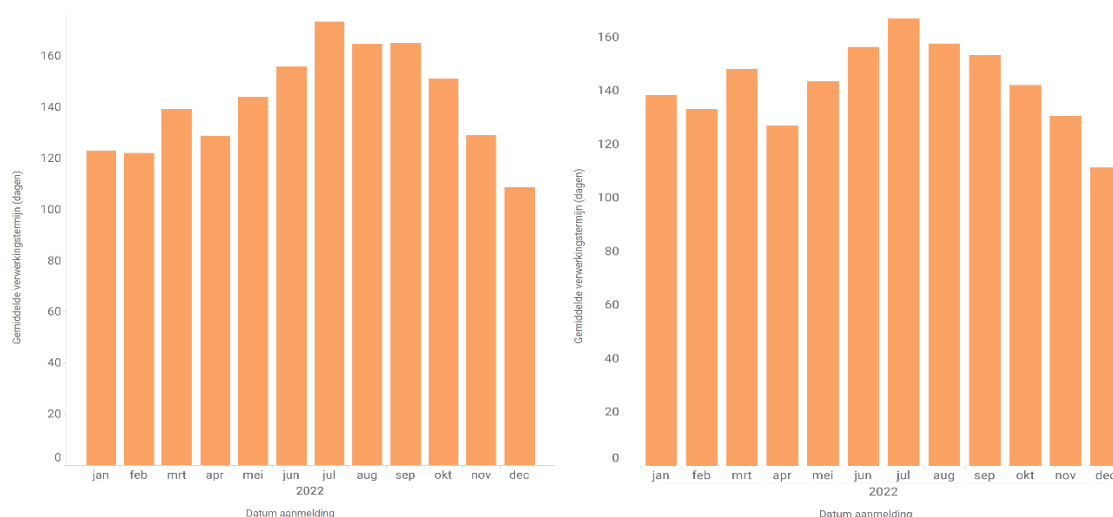
3.2.4 Achterstand bij verwerking van nieuwe zonnepaneelinstallaties

Reeds in het Rapport Databeheer 2021 vermeldden we dat er sinds midden 2020 een achterstand is bij het verwerken van nieuwe zonnepaneelinstallaties bij Fluvius waardoor de informatie in het toegangsregister voor deze installaties niet overeenkomt met de werkelijke situatie. Bij een nieuwe installatie zijn er twee scenario's afhankelijk van de al dan niet aanwezigheid van een digitale meter. Heeft de netgebruiker nog geen digitale meter dan moet deze dus in de markt geplaatst worden onder het mechanisme van compensatie. Als de netgebruiker al een digitale meter heeft bij ingebruikname van de productie-installatie, moet de netgebruiker verwerkt worden onder de dienst "vermarkting van injectie" zodat de geïnjecteerde energie in de markt geplaatst kan worden.

In beide gevallen zorgt een vertraging van de verwerking bij Fluvius ervoor dat de leverancier niet op de hoogte is van de productie-installatie. Hierdoor kunnen de voorschotten niet worden bijgewerkt en kunnen er fouten gebeuren bij de facturatie, wat leidt tot rechtzettingen en een verhoogd risico op wanbetaling. Ook heeft de leverancier geen weet van het veranderd afnamepatroon van de netgebruiker, wat bijkomende risico's inhoudt. Een netgebruiker met een digitale meter is bovendien beperkt in zijn keuze van contracten tot de installatie correct verwerkt is.

Door het groot aantal geplaatste zonnepaneelinstallaties is de achterstand bij het verwerken van aanmeldingen van nieuwe installaties in 2022 sterk opgelopen. Zoals te lezen is in het Rapport Databeheer 2021 waren er in oktober 2021 in totaal ongeveer 27.000 openstaande dossiers. Op 1 januari 2023 moesten er van de aanmeldingen sinds 1 januari 2022 nog 75.000 aanmeldingen verwerkt worden in de markt. Recenter is er wel een daling te zien in het aantal te verwerken dossiers, op 1 oktober 2023 moesten er nog ongeveer 36.000 aanmeldingen verwerkt worden.

In Figuur 5 is de gemiddelde verwerkingstermijn te zien voor de zonnepaneelinstallaties aangemeld in 2022 (voor de dossiers verwerkt voor 10 oktober 2023), opgedeeld per maand van aanmelden. Voor zowel netgebruikers zonder als met een digitale meter bij aanmelding ligt de verwerkingstermijn gemiddeld rond de 120 à 160 dagen. Bij recentere dossiers uit 2023 lijkt deze verwerkingstermijn gedaald te zijn.

Figuur 5: Gemiddelde verwerkingstermijn van aangemelde PV-installaties (Links: netgebruikers zonder digitale meter, Rechts: netgebruikers met digitale meter)

3.2.5 Energiegemeenschappen, energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom en ‘VME-verkoop’

De bepaling in het Energiedecreet aangaande de databeheeractiviteiten, art. 4.1.8/2, werd in 2021¹⁹ ook toegespitst op de toen nieuwe concepten “actieve afnemer”²⁰, “energiegemeenschap van burgers”²¹ en “hernieuwbare-energiegemeenschap”²². Activiteiten die door actieve afnemers en de vennoten of leden van beide types energiegemeenschappen kunnen worden ondernomen, en waarnaar in art. 4.1.8/2 van het Energiedecreet tevens wordt verwezen, betreffen “**energiedelen**” en “peer-to-peerhandel van groene stroom” (hierna afgekort als “**P2P**”). In het Energiedecreet worden deze activiteiten en hun materiële en personele toepassingsgebied afgebakend.²³

In 2023²⁴ is er nog een nieuwe, gelijksoortige activiteit bijgekomen: groene stroom die wordt opgewekt in of op een appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw, of de aanhorigheden van dat gebouw, kan onder bepaalde voorwaarden worden verkocht aan de afnemers in dat gebouw.²⁵ De kopers kunnen mede-eigenaars zijn die zelf het gebouw bewonen of gebruiken, maar ook huurders. De verkoper is de vereniging van mede-eigenaars (“VME”) of, in gebouwen met maar één eigenaar, de gebouweigenaar.²⁶ In functie van een goede leesbaarheid, zullen we in dit rapport verder echter met de afkorting “**VME-verkoop**” verwijzen naar deze activiteit.

De relevante passages van art. 4.1.8/2 van het Energiedecreet luiden als volgt (eigen onderlijning):

De activiteiten inzake databeheer op het distributienet omvatten volgende taken:

1° het af- en uitlezen van de digitale, elektronische en analoge meters en tellers op de toegangspunten van het distributienet voor: [...]

d) verrekeningen die gepaard gaan met peer-to-peerhandel van de hoeveelheden groene stroom door één actieve afnemer aan één andere actieve afnemer en met energiedelen door actieve afnemers, energiegemeenschappen van burgers of hernieuwbare-energiegemeenschappen;

e) verrekeningen van de verkoop van groene stroom conform artikel 7.2.3²⁷; [...]

¹⁹ VI.Decr. van 2 april 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, BS 28 mei 2021, 55.177 (het zgn. “EMD-decreet”).

²⁰ Zie de definitie in art. 1.1.3, punt 8°/4 Energiedecreet evenals art. 4.4.2 Energiedecreet.

²¹ Zie de definitie in art. 1.1.3, punt 40°/1/1 Energiedecreet evenals artt. 4.8.1, 4.8.3 en 4.8.4 Energiedecreet.

²² Zie de definitie in art. 1.1.3, punt 65°/1 Energiedecreet evenals artt. 4.8.2 t.e.m. 4.8.4 Energiedecreet.

²³ Zie o.m. de definitie van “energiedelen” in art. 1.1.3, punt 38°/1 Energiedecreet, art. 4.4.2, §1 Energiedecreet (i.v.m. activiteiten actieve afnemer), art. 4.8.4, §1 Energiedecreet (i.v.m. activiteiten energiegemeenschap van burgers en hernieuwbare-energiegemeenschap), art. 7.2.1 Energiedecreet (i.v.m. energiedelen) en art. 7.2.2, §2 en §3 Energiedecreet (i.v.m. peer-to-peerhandel van groene stroom).

²⁴ VI.Decr. van 23 december 2022 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de verkoop van in of op appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen opgewekte groene stroom betreft, BS 20 januari 2023, 8.470.

²⁵ Zie art. 7.2.3 Energiedecreet.

²⁶ Daarnaast is het nog mogelijk dat de verkoper één van de mede-eigenaars is, ingeval deze van de VME (of van de andere mede-eigenaars in onverdeeldheid) het recht heeft gekregen om de gemeenschappelijke delen privaatief in gebruik te nemen (voor bv. een private zonnepaneelinstallatie op het dak).

²⁷ Deze bepaling van het Energiedecreet bevat de regels i.v.m. VME-verkoop.

7° het verstrekken van de nodige gegevens aan de producenten, de evenwichtsverantwoordelijken, de bevrachters, de tussenpersonen, de leveranciers, de beheerder van het plaatselijk vervoernet, de transmissienetbeheerder, de aanbieders van energiediensten, de ESCO's, de aggregatoren, de deelnemers aan flexibiliteit, de dienstverleners van flexibiliteit, de aanvragers van flexibiliteit, energiegemeenschappen van burgers of hernieuwbare-energiegemeenschappen, de afnemers en de VREG, voor het vervullen van hun taken of om de energiemarkt te faciliteren en dit op een evenwaardige manier;

Op basis van art. 4.2.1 van het Energiedecreet hebben we in 2021 in het TRDE nadere regels vastgelegd aangaande de marktprocessen voor energiedelen en P2P, in een nieuwe afdeling 8 van hoofdstuk III van de Marktcode (titel IV TRDE). Art. 4.3.64, §1 TRDE bepaalt dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de toegangshouders, de partijen die conform art. 7.2.1, §1 Energiedecreet aan energiedelen doen, de actieve afnemers die conform art. 7.2.2, §2 Energiedecreet aan P2P doen, en de partijen die in het kader van de voormelde activiteiten worden gemandateerd, communiceren volgens een protocol.

Art. 4.3.64, §2 TRDE bepaalt vervolgens welke onderwerpen in het protocol moeten worden geregeld, zoals o.m. de registratie van een gemandateerde (al dan niet derde) partij, die t.a.v. de elektriciteitsdistributienetbeheerder fungeert als 'SPOC'²⁸ voor wat betreft de belangrijkste processen m.b.t. energiedelen en P2P (bv. opstart en stopzetting, toevoeging of verwijdering van een deelnemende partij, aanpassing van gehanteerde verdeelsleutel, ...). Daarnaast moet het protocol ook een regeling bevatten omtrent de uitwisseling van meetgegevens die gepaard gaan met energiedelen en P2P. Het protocol moet worden uitgewerkt conform de procedure in art. 4.3.64, §3 en §4 TRDE, die o.m. vereisen dat Fluvius een consultatieprocedure doorloopt tijdens dewelke belanghebbenden opmerkingen kunnen formuleren. Fluvius stelde daartoe een consultatieprocedure op die werd goedgekeurd door de VREG.²⁹

Bij de recentste TRDE-herziening, die leidde tot het huidige TRDE van 24 maart 2023,³⁰ werd nog art. 4.3.66 toegevoegd, specifiek m.b.t. VME-verkoop. Dit artikel 4.3.66, §1 TRDE bepaalt, analoog aan art. 4.3.64, §1, dat ook bij VME-verkoop, de betrokken partijen communiceren via een protocol. Art. 4.3.66, §2 TRDE bepaalt welke onderwerpen in het protocol worden geregeld; deze zijn analoog aan de onderwerpen in art. 4.3.64, §2 TRDE, zoals hoger vermeld.

We hebben, sinds december 2021, tot dusver reeds **vier opeenvolgende protocolversies** goedgekeurd. Elke nieuwe protocolversie voorzag telkens in een uitbreiding van de implementatie. De recentste, **nu geldende protocolversie ("versie 3.1")** voorziet in de implementatie van:

- energiedelen in een appartementsgebouw of multifunctioneel gebouw,
- energiedelen binnen een energiegemeenschap (hetzij een energiegemeenschap van burgers, hetzij een hernieuwbare-energiegemeenschap),
- energiedelen tussen toegangspunten van dezelfde titularis,
- P2P (incl. de zgn. 'meervoudige P2P'),
- VME-verkoop.

²⁸ Single Point of Contact.

²⁹ Beslissing van de VREG van 17 augustus 2021 m.b.t. de goedkeuring van de voorstellen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende de consultatieprocedure voor het protocol voor energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (BESL-2021-51), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-51.

³⁰ Raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/technische-reglementen.

Voor een beschrijving van de stapsgewijze evolutie in de implementatie, verwijzen we naar onze beslissingen tot goedkeuring van de verschillende protocolversies.^{31, 32, 33, 34}

We vermelden nog dat we in 2022 een **handhavingstraject** hebben gevoerd t.a.v. de tien elektriciteitsdistributienetbeheerders waarvoor Fluvius als werkmaatschappij optreedt. Reden daarvoor was dat we moesten vaststellen dat de implementatie van energiedelen en P2P op 1 januari 2022 – de door de Vlaamse Regering voorziene datum van inwerkingtreding – nog onvolledig was. Dit handhavingstraject resulteerde op 6 juli 2022 in beslissingen van de VREG tot oplegging van een administratieve geldboete aan de tien elektriciteitsdistributienetbeheerders, gelet op het feit dat zij peer-to-peerhandel van groene stroom en de verschillende vormen van energiedelen niet volledig implementeerden, in de zin dat op één toegangspunt niet één vorm van energiedelen of peer-to-peerhandel van groene stroom mogelijk was zonder verdere randvoorwaarden. Krachtens deze beslissingen zouden de elektriciteitsdistributienetbeheerders met ingang van 1 februari 2023 een administratieve geldboete moeten betalen, per kalenderdag dat de niet-naleving vanaf dan nog zou blijven voortbestaan.³⁵

Met de inwerkingtreding van de derde protocolversie op 23 januari 2023 werd de implementatie van energiedelen en P2P echter vervolledigd, in de zin dat alle (toenmalige) vormen van energiedelen en P2P geïmplementeerd werden en op één toegangspunt één vorm van energiedelen of P2P mogelijk werd, zonder verdere randvoorwaarden. Na verificatie bij Fluvius hiervan, zijn we dan ook kunnen overgaan tot de afsluiting van het handhavingstraject en waren de distributienetbeheerders de administratieve geldboete niet verschuldigd.

Voor dit rapport is het nog relevant om te focussen op de **inhoud van het nu geldende protocol** van Fluvius ter implementatie van energiedelen, P2P en VME-verkoop (“protocolversie 3.1”), en de werking ervan in de praktijk. Conform de vereisten in het TRDE (zie hoger) bevat het huidige protocol,³⁶ samengevat, een regeling voor de volgende processen:

- de **registratie** van het energiedelen, de P2P en de VME-verkoop; Dit behelst o.a. de registratie van de beheerder, de keuze van het type (P2P/VME-verkoop/specifieke vorm energiedelen), de registratie en configuratie van de deelnemende punten en de keuze van de verdeelsleutel. Het protocol voorziet erin dat uit

³¹ Beslissing van de VREG met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen in een gebouw (BESL-2021-146), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2021-146.

³² Beslissing van de VREG met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (tweede protocolversie) (BESL-2022-57), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2022-57.

³³ Beslissing van de VREG met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom (derde protocolversie) (BESL-2022-207), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2022-207.

³⁴ Beslissing van de VREG met betrekking tot de goedkeuring van het voorstel van de elektriciteitsdistributienetbeheerders betreffende het protocol inzake energiedelen, peer-to-peerhandel van groene stroom en verkoop van groene stroom in appartementsgebouwen of multifunctionele gebouwen (protocolversie 3.1) (BESL-2023-32), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2023-32.

³⁵ Beslissingen van de VREG m.b.t. de oplegging van een administratieve geldboete, conform artikel 13.3.2 Energiedecreet, aan de opdrachthoudende verenigingen FLUVIUS ANTWERPEN, FLUVIUS LIMBURG, FLUVIUS WEST, GASELWEST, IMEWO, INTERGEM, IVEKA, IVERLEK, PBE en SIBELGAS wegens de niet-naleving van de artikelen 7.2.1, §1 en 7.2.2, §2 Energiedecreet evenals de artikelen 4.3.64 en 4.3.65 TRDE (BESL-2022-71 t.e.m. BESL-2022-80). Deze beslissingen zijn alle raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/documenten-databank.

³⁶ Raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2023-32.

drie types verdeelsleutels een keuze kan worden gemaakt, nl. een vaste, relatieve of optimale verdeelsleutel. Dit alles verloopt via het webportaal ‘Mijn Fluvius’.

- de **machtiging van de gemandateerde (derde) partij**, in het protocol “beheerder” genoemd;
Alle deelnemers aan energiedelen, P2P en VME-verkoop moeten telkens gezamenlijk één “beheerder” mandateren, die namens hen zal optreden als SPOC t.a.v. Fluvius. Deze beheerder kan een natuurlijke persoon of rechtspersoon zijn, en kan ofwel één van de deelnemers zelf zijn, of een derde partij.
- de **wijziging** van een geregistreeerde deelnemersgroep;
Dit behelst scenario’s voor o.m. toevoeging van een deelnemer, verwijdering van een deelnemer, aanpassing van de verdeelsleutel, etc. Ook dit gebeurt via ‘Mijn Fluvius’.
- de **berekening van de volumes** die met energiedelen, P2P en VME-verkoop gepaard gaan en eventuele **rechtzettingen**;
Het protocol beschrijft hoe de volumes die met energiedelen, P2P en VME-verkoop gepaard gaan, worden berekend en verrekend aan de hand van de gekozen verdeelsleutel en op welke wijze eventuele rechtzettingen worden doorgevoerd.
- **settlement**;
Het protocol vermeldt dat de settlement-impact ten gevolge van het delen of verkopen van energie thans wordt opgevangen door middel van een bijkomend proces voor financiële reconciliatie, met FeReSo als reconciliatie-organisme.
- de **gegevensuitwisseling** met de beheerder, de deelnemers en met de toegangshouders (leveranciers);
Het protocol beschrijft hoe de gegevensuitwisseling tussen Fluvius enerzijds, en de beheerder, de deelnemers en de toegangshouders (leveranciers) anderzijds, verloopt.
- de **monitoring** en de **foutenafhandeling**.
Tot slot bevat het protocol ook een regeling voor monitoring (proactief en reactief) om fouten zo snel mogelijk te detecteren en op te lossen.

Een bijlage bij het protocol is de zgn. “overeenkomst kwaliteitseisen”,³⁷ die o.m. nadere informatie bevat betreffende de **relevante termijnen (SLA’s)** die gelden in het kader van energiedelen, P2P of VME-verkoop. Enkele relevante termijnen (SLA’s) zijn:

- 8 werkdagen: verwerken door Fluvius (en melden daarvan aan beheerder) van initiële registratie; voor wijziging aan eerder geregistreeerde gegevens geldt dezelfde termijn;
- maandelijks: communiceren van snapshot naar leverancier van alle punten in diens portefeuille, die betrokken zijn bij energiedelen, P2P en VME-verkoop; eventuele wijzigingen in die punten worden dagelijks aan leverancier gecommuniceerd;
- maand + 26 kalenderdagen: doorsturen naar leverancier van bestanden met de berekeningen aangaande energiedelen, P2P en VME-verkoop van de voorgaande maand; dezelfde termijn geldt voor terbeschikkingstelling aan de beheerder van de uitgewisselde volumes, en voor rechtzettingen op reeds uitgestuurde berekeningen.

Het TRDE legt de elektriciteitsdistributienetbeheerders (Fluvius) de verplichting op om jaarlijks aan de VREG te rapporteren over de **werking van het protocol in de praktijk**, de lessen die daaruit kunnen worden getrokken en de verbeteringen die kunnen worden aangebracht.³⁸ Op 28 februari 2023 bezorgde Fluvius haar eerste rapport aan de VREG. Eind augustus 2023 vulde

³⁷ Raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/besl-2023-32.

³⁸ Art. 4.3.64, §10 TRDE, voor wat betreft energiedelen en P2P. Voor wat betreft VME-verkoop bevat art. 4.3.66, §9 en §10 TRDE een gelijkaardige verplichting.

Fluvius dit, met oog op dit Rapport Databeheer, nog aan met actuelere gegevens. Enkele relevante aspecten die in het kader van dit rapport vermeldenswaard zijn, zijn de volgende:

- De SLA van 8 werkdagen voor initiële registratie en wijziging werd in de praktijk telkens gehaald. Startdatum van deze termijn is de datum waarop de mandaten van alle deelnemers (waarmee zij elk de “beheerder” mandateren) verzameld zijn. De doorlooptijd die daarvoor gemiddeld nodig was in de periode 1 januari tot 30 juni 2023, is drie kalenderdagen.
- De SLA van “een maand + 26 kalenderdagen” voor de gegevensuitwisseling met leveranciers en beheerder werd in 2022 niet steeds volledig gehaald. Fluvius vermeldt daarvoor als reden dat de berekening wel aanvang op de 25^e dag, maar niet afgerond raakte tegen de 26^e dag. De performantie verbeterde wel geleidelijk, in de zin dat in december 2022 99% van de berekeningen werd gehaald op “M+26”. Fluvius geeft nog aan dat sinds de berekeningsmaand februari 2023 de berekeningsflow bovendien werd vervoegd, en sindsdien al aanvangt op de 15^e dag. Sinds deze berekeningsmaand wordt telkens 97% - 99% van de berekeningen uitgevoerd en doorgestuurd tegen “M+26”. De overblijvende percentages hebben volgens Fluvius betrekking op “cleanings” van toegangspunten of toegangspunten waarop bepaalde (structure) scenario’s lopen.
- Fluvius vermeldt nog dat zij tracht om voor energiedelen (ook in de toekomst bij integratie in CMS) samen met de markt de rectificatieflow te herbekijken. Zij wil vermijden dat bij update van een paar onderliggende kwartieren of een beperkt aantal deelnemers voor wie een scenario loopt (bv. retroactieve klantwissel) steeds de hele berekening (historisch) opnieuw moet gebeuren.

De nu geldende “protocolversie 3.1”, waarvan we hierboven de grote lijnen hebben toegelicht, is **geen definitief eindpunt**. We hebben o.m. in onze beslissingen tot goedkeuring van de twee recentste protocolversies de elektriciteitsdistributienetbeheerders (Fluvius) expliciet aangespoord om binnen een redelijke termijn en in samenspraak met alle belanghebbenden, een structurele integratie van alle verrekeningen m.b.t. energiedelen, P2P en ook VME-verkoop in de marktprocessen voor allocatie en reconciliatie beschreven in de UMIG (MIG6), uit te werken en te implementeren. Tot dusver gebeurt de gegevensuitwisseling m.b.t. energiedelen, P2P en VME-verkoop tussen Fluvius en de energieleveranciers immers niet via de reguliere gegevensuitwisseling (MIG6), maar via parallelle gegevensstromen.

Uit onze bevraging over energiedelen en P2P, die we in maart 2023 uitstuurden naar alle vergunde elektriciteitsleveranciers en waarvan we de resultaten toelichtten in ons recentste Marktrapport,³⁹ is gebleken dat het gegeven dat energiedelen momenteel nog niet is ingebed in de reguliere marktprocessen, een verzuchting is van de meeste leveranciers. Zij gaven aan dat de verwerking van de gegevens die Fluvius aanlevert via parallelle gegevensstromen, voorlopig manueel werk vergt. Dat is één van de redenen die leveranciers vermelden voor het aanrekenen van een bijkomende kost voor energiedelen. Een **structurele integratie in de marktprocessen** zou ongetwijfeld tot minder (manueel) werk bij de energieleveranciers leiden, wat op zijn beurt de noodzaak tot het aanrekenen van een bijkomende kost zou doen afnemen.

Meer informatie over energiegemeenschappen, energiedelen, P2P en VME-verkoop, met een focus op de marktaspecten ervan, is terug te vinden in onze **andere rapporten**: het vermelde

³⁹ Marktrapport 2022 (RAPP-2023-13), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/rapp-2023-13. Hoofdstuk 4.2 heeft specifiek betrekking op energiegemeenschappen, energiedelen en P2P.

Marktrapport en een vroeger, specifiek rapport i.v.m. energiegemeenschappen, energiedelen en P2P⁴⁰.

3.2.6 Flexibiliteit

Bij decreet van 2 april 2021,⁴¹ werden in het kader van de ontwikkeling van flexibiliteitsdiensten bijkomende taken inzake databeheer toegekend aan de distributienetbeheerders. Deze taken omvatten onder meer het beheer van het flexibiliteitstoegangs- en -activatieregister, en het verzamelen, verwerken en bezorgen aan de betrokken marktpartijen van specifieke flexibiliteitsgerelateerde informatie.

Het aanbod van flexibiliteitsdiensten op het distributienet evolueert volop. Zowel wat betreft diensten geleverd aan Elia (balancing) als diensten geleverd aan Fluvius (flexibiliteit voor lokaal congestiebeheer) zijn het regelgevende kader en de technische systemen in volle ontwikkeling.

Wat betreft flexibiliteit voor **balanceringsdoeleinden**, bestaan er vandaag verschillende producten van Elia, meer bepaald: frequentiebegrenzingsreserve (FCR), automatische frequentieherstelreserve (aFRR), manuele frequentieherstelreserve (mFRR), strategische reserve (SDR), en het capaciteitsremuneratiemechanisme (CRM). Deelname aan al deze producten is reeds mogelijk voor distributienetgebruikers aangesloten op een spanning > 1kV. Tot voor kort konden deelnemers aangesloten op het laagspanningsnet enkel deelnemen aan FCR. In 2023 werden er bijkomende stappen gezet door Synergrid om daarnaast ook aFRR open te stellen naar laagspanning. Dit vereiste aanpassingen aan het contract dat gesloten moet worden tussen een dienstverlener van flexibiliteit en de distributienetbeheerder (het zogenaamde FSP-DNB contract), het Synergrid technisch voorschrift C8/01 en de Marktgid Flexibiliteit, die alle ter goedkeuring moesten voorgelegd worden aan de VREG. De VREG besliste op 27 oktober 2023 om deze documenten af te keuren, en vroeg aan Fluvius om bijkomende aanpassingen door te voeren tegen ten laatste 28 februari 2024.

De FlexHub speelt een belangrijke rol voor het databeheer in deze context. De FlexHub is een gemeenschappelijk platform/webportaal van de transmissienetbeheerder, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de distributienetbeheerders, waarbij momenteel Fluvius optreedt als FlexHub operator. Het portaal is toegankelijk voor alle netbeheerders en dienstverleners van flexibiliteit.

Fluvius beheert in de FlexHub het flexibiliteitstoegangsregister en het flexibiliteitsactivatieregister, en stelt van daaruit de gegevens (individueel of geaggregeerd) ter beschikking van Elia om zijn rol als aanvrager van flexibiliteit te kunnen vervullen, en indien van toepassing energieoverdracht te kunnen toepassen. Ook aan de dienstverleners van flexibiliteit wordt via de FlexHub de nodige informatie verschaft over de dienstverleningspunten die zij beheren.

Meer in detail bevat de FlexHub volgende informatie:

⁴⁰ Rapport van 22 december 2022 m.b.t. energiegemeenschappen, energiedelen en peer-to-peerhandel van groene stroom in 2022 (RAPP-2022-23), raadpleegbaar via: www.vreg.be/nl/document/rapp-2022-23.

⁴¹ VI.Decr. 2 april 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, BS 28 mei 2021 (het zgn. "EMD-decreet").

- Informatie over de pool (i.e. het geheel van dienstverleningspunten) van iedere dienstverlener van flexibiliteit voor elk actief flexibiliteitsproduct
 - Relationale gegevens,
 - Informatie rond prekwificatie,
 - Productspecificaties (incl. mogelijke baselines).
- Details over activeringen
- Meetgegevens⁴²
 - Meetgegevens met een granulariteit van 15 minuten,
 - Meetgegevens met een granulariteit van 4 seconden (specifiek voor aFRR).
- Berekende hoeveelheid geleverd volume (enkel voor mFRR en ToE in DA/ID)⁴³

Voor sommige gegevens is er een wisselwerking met Elia noodzakelijk. Dit is onder meer het geval voor de meetgegevens voor aFRR. De submeters die gebruikt worden voor deze dienst zijn verbonden via een gateway met Elia. Fluvius kan over deze meetgegevens beschikken, omdat ze via het Real Time Communication Platform van Elia aangeleverd worden aan de FlexHub. Ook voor CRM bestaat er een specifieke CRM IT interface met Elia.

Wat betreft flexibiliteit voor **lokaal congestiebeheer** op het distributienet, werden in 2023 de laatste puzzelstukken gelegd ter vervollediging van het regelgevend kader. De EU Verordening 2019/943 schrijft voor dat er prioritair steeds marktgebaseerde flexibiliteit moet toegepast worden, en dat er daarnaast in specifieke gevallen een mogelijkheid is voor verplichte, gereguleerde, niet-marktgebaseerde flexibiliteit. Om deze gereguleerde vorm van flexibiliteit verder vorm te geven, werden er medio 2021 in het Energiedecreet bijkomende bepalingen opgenomen. Hierbij werd de invulling van de categorieën van netgebruikers op wie niet-marktgebaseerde flexibiliteit van toepassing is, en de compensaties voor afregelingen in deze context, gedelegeerd aan de Vlaamse Regering, die medio 2022 de nodige bepalingen opnam in het Energiebesluit. De invulling van de specifieke voorwaarden waaronder niet-marktgebaseerde flexibiliteit mag toegepast worden, werd dan weer gedelegeerd aan de VREG. Die voorwaarden werden begin 2023 ingeschreven in het TRDE.

De operationalisering van flexibiliteit voor lokaal congestiebeheer is volop aan de gang. Art. 2.3.22 van het TRDE verplicht de netbeheerders om specificaties uit te werken voor de marktgebaseerde aankoop van flexibiliteitsdiensten voor lokaal congestiebeheer, al dan niet in de vorm van een gestandaardiseerd marktproduct. Deze uitwerking is volop aan de gang, maar nog niet afgerond. Eens deze marktproducten beschikbaar zijn, zal ook hiervoor data uitgewisseld moeten worden, en zal Fluvius de nodige platformen moeten opzetten voor de aankoop en monitoring van deze producten. Ook de toepassing van niet-marktgebaseerde flexibiliteit, die sinds de vervollediging van het regelgevend kader wel al mogelijk is, vraagt de nodige monitoring en opvolging van Fluvius, ter garantie van een correcte vergoeding van de afgeregelde netgebruikers.

3.2.7 Toekomstige ontwikkelingen

Op vandaag is het al mogelijk om aan een toegangspunt twee allocatiepunten toe te kennen, één voor afname en één voor injectie⁴⁴. Dit is het geval wanneer een prosumant met een digitale

⁴² Voor FCR zijn de distributienetbeheerders en de FlexHub niet betrokken bij de real-time gegevensuitwisseling, omdat het tijdsinterval voor de levering van deze dienst veel korter is dan de fijnste granulariteit van de digitale meter van 15 minuten. De master data en relationele data van FCR worden daarentegen wel beheerd door de distributienetbeheerders, en bijgehouden in het flexibiliteitstoegangsregister op de FlexHub.

⁴³ Voor aFRR en SDR gebeurt de berekening van het geleverde volume volledig bij Elia. Voor FCR en CRM is er geen sprake van een geleverd volume.

⁴⁴ Zie art. 4.1.2, §2 van het TRDE

meter ervoor kiest om zijn injectie te verkopen aan een andere partij dan zijn elektriciteitsleverancier voor afname (i.e. zuivere vermarkting, zie ook §3.2.3).

In de toekomst zou het ook mogelijk moeten worden voor distributienetgebruikers om voor specifieke toepassingen, zoals een elektrisch voertuig, via bijvoorbeeld een submeter een apart afnamecontract te sluiten. Overeenkomstig Art. 4.1.2, §3 van het TRDE dienden de elektriciteitsdistributienetbeheerders eind 2022 een visienota in bij de VREG over een mogelijk systeem om meerdere allocatiepunten voor afname en injectie te koppelen aan één enkel toegangspunt, na overleg met de marktpartijen, en in het bijzonder de toegangshouders. Deze visienota is te vinden op de website van Synergrid⁴⁵. We zien een noodzaak voor aanpassingen aan regelgeving om het systeem met meerdere allocatiepunten te kunnen laten ontwikkelen door de distributienetbeheerders.

3.3 Data afnemers en energiedienstverleners

3.3.1 Bespreking datastromen

Distributienetgebruikers met een digitale meter kunnen hun meetgegevens inkijken en opvragen via 'Mijn Fluvius'. De meetdata uit het MDM systeem worden eerst geaggregeerd op een schaalbare manier in de Marktmotor (MarMot) (de vroegere Meter Data Calculation Engine (MDCE)) en verwerkt door een microservice (μ S Measure) om de data vervolgens dagelijks ter beschikking te stellen aan 'Mijn Fluvius'. In 'Mijn Fluvius' kunnen distributienetgebruikers ook de registratie van informatieve kwartierwaarden voor elektriciteit en uurwaarden voor gas activeren, alsook de P1 gebruikerspoort openen.

Merk op dat het ter beschikking stellen van kwartierwaarden voor elektriciteit in de datamarkt volledig los staat van het ter beschikking stellen van kwartierwaarden in de leveringsmarkt. Hierdoor kan een distributienetgebruiker in SMR1 toch zijn kwartierwaarden opvragen. Anderzijds moet een distributienetgebruiker in SMR3 toch steeds via 'Mijn Fluvius' expliciet zijn toestemming geven om de informatieve kwartierwaarden te activeren.

Energiedienstverleners kunnen op een gelijkaardige manier toegang krijgen tot digitale meter data via 'Mijn Fluvius' of via een specifieke API, mits expliciet akkoord van de distributienetgebruiker. Dit wordt verder beschreven in hoofdstuk 4. Merk op dat leveranciers automatisch informatieve meetgegevens verkrijgen via de marktprocessen.

Ook voor **distributienetgebruikers met een AMR-meter** is er een platform voorzien om de meetgegevens op te vragen uit IMDMS, namelijk het Netuser Paid Services (NPS) systeem. Om toegang te krijgen tot dit platform moet een gereguleerd datatarief worden betaald. Dit tarief omvat enkel een activatiekost. Energiedienstverleners kunnen ook toegang krijgen tot NPS mits expliciet akkoord van de distributienetgebruiker, zie verder in hoofdstuk 4.

Distributienetgebruikers met een klassieke meter (en hun toegangshouder) kunnen een fysieke meteropname door Fluvius aanvragen. De aanvrager kan eisen dat deze meteropname gebeurt binnen de 15 werkdagen na het indienen van de aanvraag. De kosten voor de meteropname worden gedragen door de distributienetgebruiker tenzij die een beschermde afnemer is volgens

⁴⁵ <https://www.synergrid.be/images/downloads/2022-12-15-Synergrid%20visienota%20meerdere%20allocatiepunten%20afname%20en%20injectie%20per%20toegangspunt.pdf>

het Energiebesluit en het zijn eerste vraag is in het lopende kalenderjaar. Deze opnames worden als volwaardige opnames beschouwd, en worden dus ter beschikking gesteld van de toegangshouder. De meterstanden worden gevalideerd met dezelfde regels die gebruikt worden voor de validatie van de periodieke opnames. Het is dus mogelijk dat deze meteropname op aanvraag leidt tot een herberekening van het Standaard Jaarverbruik en een eventuele herberekening van het voorschot dat de distributienetgebruiker betaalt aan zijn leverancier.

Alle distributienetgebruikers hebben, ongeacht hun meetinrichting, ook gratis toegang tot de dienst ‘datatransfert voor jaarlijkse eenmalige historiek’ voor alle meters geplaatst door Fluvius. Dit geldt ook voor de energiedienstverleners mits zij een mandaat hebben verkregen van de distributienetgebruiker. Dit wordt verder beschreven in hoofdstuk 4. Voor klassieke meters is deze dienst de enige bron van informatie over hun historisch verbruik, naast de verbruiksgegevens die moet opgenomen worden op de afrekenings- en eindfactuur van de energieleverancier, hoewel zij conform Art 3.1.58 van het Energiebesluit ook recht hebben op informatie via een persoonlijk webportaal. De distributienetgebruiker kan zijn historisch verbruik online opvragen bij Fluvius⁴⁶. De gevraagde gegevens worden dan per post verstuurd.

3.3.2 Informeren van de distributienetgebruiker bij plaatsing van een digitale meter

Volgens art. 4.1.22/13 van het Energiedecreet moet Fluvius bij plaatsing van een digitale meter de distributienetgebruiker informeren over de verwerking van zijn persoonsgegevens, het volledige potentieel dat de meter heeft, het gebruik van de gegevens van de digitale meter en de mogelijkheid om zijn energieverbruik te controleren (zie ook §5.4).

Bij plaatsing van een digitale meter stelt Fluvius dat er een brochure wordt overhandigd met daarin wat elementaire informatie over de digitale meter. Hoewel bij recente enquêtes een iets hoger percentage van de ondervraagde Vlaamse gezinnen en ondernemingen met een digitale meter zich voldoende geïnformeerd voelt over deze digitale meter t.o.v. de cijfers uit 2021, zijn de percentages van ondervraagden die zich onvoldoende geïnformeerd voelen toch nog hoog (30% van de Vlaamse gezinnen, 37% van de kleine bedrijven (1 tot 4 werknemers) en 39% van de kmo's (tot 200 werknemers))⁴⁷.

Vanaf het najaar 2023 zal Fluvius de brochure vervangen door een QR-code (sticker) die doorverwijst naar de webpagina waar de meters afgebeeld staan en de distributienetgebruiker doorlinkt naar de juiste informatie. Deze vernieuwde webpagina's bevatten meer uitgebreide informatie dan voorheen, o.a. ook over 'Mijn Fluvius'. Een distributienetgebruiker die liever een papieren brochure heeft, kan deze bestellen via de website van Fluvius of via de klantencontactcentra (telefonisch of persoonlijk in het klantenkantoor).

Naast de informatie die continu beschikbaar is op de website werd er in 2023 ook ingezet op specifieke campagnes⁴⁸ om de distributienetgebruiker te informeren over de vele mogelijkheden van de digitale meter.

⁴⁶ <https://databeheer.fluvius.be/requestWeb/index.action>

⁴⁷ Bron: Enquêtes die we uitvoerden in het teken van onze Marktmonitor (<https://www.vreg.be/nl/document/rapp-2023-18>)

⁴⁸ Campagne 'Je digitale meter wil je iets vertellen' liep van midden juli tot midden augustus via diverse sociale kanalen.

3.3.3 Mijn Fluvius

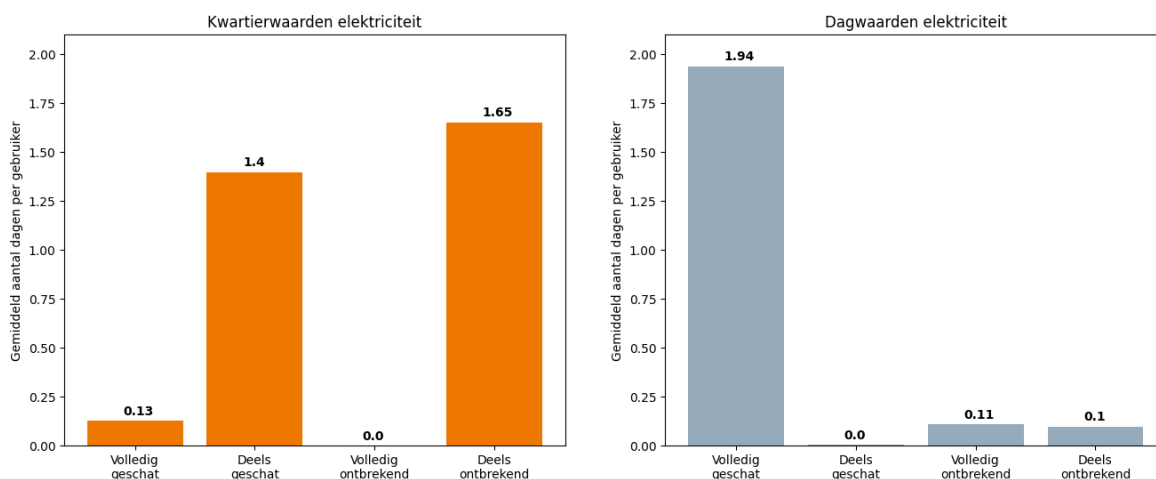
3.3.3.1 Beschikbaarheid meetgegevens

In het Rapport Databeheer 2021 vermeldden we dat er in het verleden problemen waren met ontbrekende waarden in 'Mijn Fluvius' door problemen in de volumeberekeningscomponent (VBC). Er werden maatregelen genomen door Fluvius om dit probleem te verhelpen zoals o.a. een automatisatie van volumeberekeningen na serverfouten en het opzetten van een uitgebreidere monitoring. Deze maatregelen werden geëvalueerd via monitoring van het gedrag van de VBC. Hieruit werd vastgesteld dat de VBC module momenteel als een zeer stabiele component in de digitale meterketting wordt beschouwd.

Figuur 6 en Figuur 7 geven een overzicht van de beschikbaarheid van meetgegevens in 'Mijn Fluvius' voor respectievelijk elektriciteit en gas. Meer specifiek tonen deze figuren het gemiddeld aantal dagen in 2022 dat een 'Mijn Fluvius'-gebruiker geconfronteerd werd met geschatte (geschatte waarden in 'Mijn Fluvius') en ontbrekende waarden (geen waarden in 'Mijn Fluvius'). Merk op dat omdat de meterstanden voor elektriciteit en gas nooit exact om 00:00, respectievelijk 06:00 worden aangeleverd, de meterstanden per definitie altijd voor even 'ontbrekend' zijn. Om een relevant onderscheid te maken tussen ontbrekende en geschatte waarden wordt er dus telkens gekeken naar de status van de waarden op een bepaalde (maandelijkse) peildatum. Deze cijfers zeggen dus niets over de tijdigheid waarmee meetgegevens ter beschikking worden gesteld, maar geven wel de status van de waarden na een bepaalde periode.

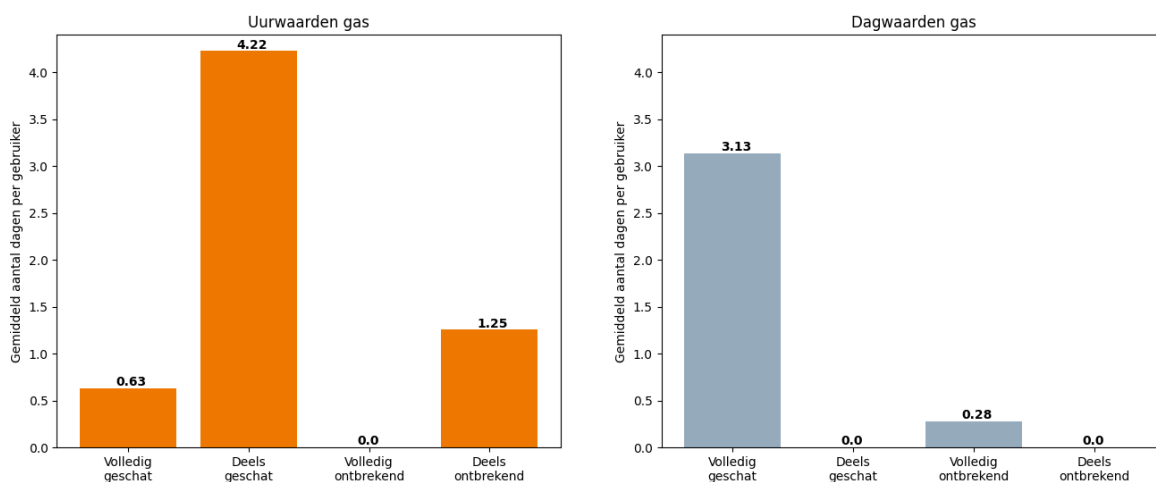
Wanneer er effectief ontbrekende waarden zijn bij de captatie van de meetgegevens (na poging tot aanlevering van meterstanden) worden deze door MDM vervangen door schattingen. Dit kunnen zowel interpolaties als extrapolaties op basis van historische meetgegevens zijn (met behoud van consistentie tussen dagvolumes en kwartier/uurvolumes). Wanneer MDM nadien terug een uitgelezen waarde ontvangt, zal de extrapolatie overschreven worden door een lineaire interpolatie. Extrapolaties worden echter niet getoond in 'Mijn Fluvius' en worden dus in onderstaande cijfers gerapporteerd als ontbrekend.

'Mijn Fluvius'-gebruikers met geactiveerde kwartierwaarden voor elektriciteit werden in 2022 gemiddeld 1,4 dagen geconfronteerd met deels geschatte kwartierwaarden, en gemiddeld 0,13 dagen met volledig geschatte kwartierwaarden. Deels ontbrekende kwartierwaarden waren er voor een 'Mijn Fluvius'-gebruiker gemiddeld gedurende 1,65 dagen. Er waren geen dagen waarin alle kwartierwaarden ontbraken. De **overige 'Mijn Fluvius'-gebruikers** werden vooral geconfronteerd met volledig geschatte dagwaarden (gemiddeld voor 1,94 dagen per gebruiker), terwijl de volledig en deels ontbrekende dagwaarden een beperktere rol speelden (gemiddeld 0,1 dagen per gebruiker).

Figuur 6: Gemiddeld aantal dagen in 2022 dat een 'Mijn Fluvius'-gebruiker geconfronteerd werd met geschatte (geschatte waarden in 'Mijn Fluvius') en ontbrekende waarden (geen waarden in 'Mijn Fluvius') voor elektriciteit.

'Mijn Fluvius'-gebruikers met geactiveerde uurwaarden voor gas werden gemiddeld 4,22 dagen geconfronteerd met deels geschatte uurwaarden, en gemiddeld 0,63 dagen met volledig geschatte uurwaarden. Deels ontbrekende uurwaarden waren er voor een 'Mijn Fluvius'-gebruiker gemiddeld gedurende 1,25 dagen. Ook voor gas waren geen dagen waarin alle uurwaarden ontbraken. De **overige 'Mijn Fluvius'-gebruikers** werden voor gas eveneens vooral geconfronteerd met geschatte dagwaarden (gemiddeld voor 3,13 dagen per gebruiker), terwijl de ontbrekende dagwaarden gemiddeld 0,28 dagen per gebruiker voorkwamen.

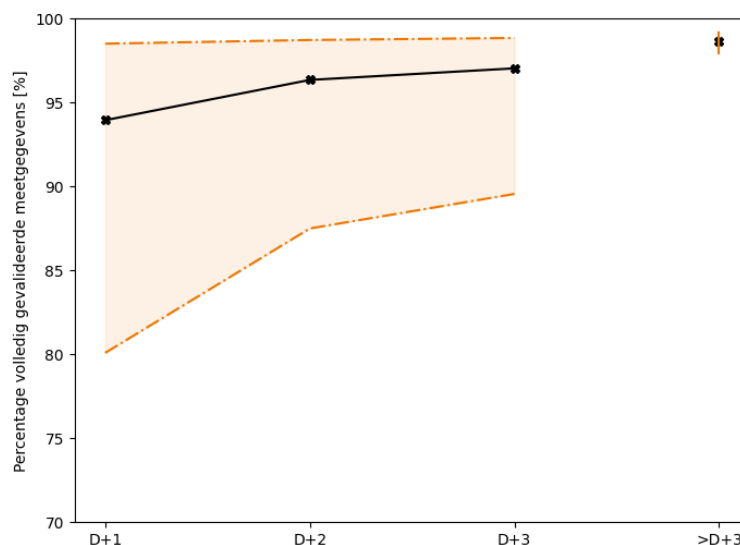

Figuur 7: Gemiddeld aantal dagen in 2022 dat elke 'Mijn Fluvius'-gebruiker geconfronteerd werd met geschatte (geschatte waarden in 'Mijn Fluvius') en ontbrekende waarden (geen waarden in 'Mijn Fluvius') voor gas.

Over het algemeen hebben de 'Mijn Fluvius'-waarden voor gas een hogere onbeschikbaarheid dan de 'Mijn Fluvius'-waarden voor elektriciteit. Een verklaring hiervoor is het lagere percentage digitale gasmeters die dagelijks kunnen communiceren (zie §3.1.2). Verder worden 'Mijn Fluvius'-gebruikers vaker geconfronteerd met geschatte waarden dan met initieel ontbrekende waarden. De uitzondering hierop zijn de gebruikers met geactiveerde kwartierwaarden voor elektriciteit. Bij deze groep komen initieel geschatte en initieel ontbrekende waarden even frequent voor.

Geschatte en ontbrekende waarden worden meestal op een later tijdstip nog overschreven door werkelijk gemeten meetwaarden. 'Mijn Fluvius' biedt bij elke raadpleging de meest recente data

aan. Om een zicht te krijgen op de tijdigheid waarmee meetgegevens ter beschikking worden gesteld toont Figuur 8 het percentage werkelijk gemeten en gevalideerde meetwaarden dat beschikbaar is op 'Mijn Fluvius' op D+1, D+2, D+3 en later dan D+3. Gemiddeld genomen was in 2022 94,0% van alle meetgegevens beschikbaar op dag D+1. Dit percentage stijgt naar 97,0% op D+3. Merk op dat deze percentages van maand tot maand sterk kunnen verschillen. Het gekleurde gebied in Figuur 8 geeft het maandelijkse maximum en minimum weer. De ondergrens van dit gebied wordt uitsluitend veroorzaakt door de percentages voor augustus 2022. Voor alle andere maanden liggen de percentages beduidend hoger. Een belangrijke observatie is dat uiteindelijk 98,7% van alle meetgegevens gevalideerd beschikbaar is op 'Mijn Fluvius' en dat de maandelijkse variatie hierop klein is.

Figuur 8: Percentage volledig gevalideerde meetgegevens op D+1, D+2, D+3 en later dan D+3.

3.3.3.2 Nieuwe functionaliteiten 'Mijn Fluvius'

In deze paragraaf gaan we in op enkele wijzigingen aan 'Mijn Fluvius' die gerealiseerd werden sinds we het vorige Rapport Databeheer publiceerden in december 2021 en een belangrijke wijziging die intussen door Fluvius op de roadmap werd gezet voor de verdere ontwikkeling van dit webportaal.

Mandaten, die door distributienetgebruikers worden gegeven aan energiedienstverleners via 'Mijn Fluvius', hebben sinds juni 2022 een beperkte geldigheidsduur. De **geldigheidsduur** hangt af van de toepassing van het mandaat:

- Mandaten voor poortbeheer, verbruikshistoriek, installatiegegevens en netkosten-facturatiepieken verlopen na drie jaar,
- Mandaten voor netkosten-keuze toegangsvermogen en energiedelen verlopen na vijf jaar.

Mandaten die al bestonden voor invoering van deze functionaliteit werden retroactief opgenomen in het proces. Drie maanden voor een mandaat zal verlopen wordt de portaalgebruiker hiervan op de hoogte gebracht. Hernieuwing van het mandaat gebeurt via één muisklik, waarna zo nodig de toestemming van de distributienetgebruiker wordt gevraagd. Tot toe werd 7% van alle mandaten niet hernieuwd of werden ze beëindigd via 'Mijn Fluvius'.

In april 2022 werd **Single Sign-On (SSO)** ingevoerd in 'Mijn Fluvius'. Fluvius neemt de reeds bij het Federal Authentication Service (FAS) geregistreerde klantgegevens over, waardoor de portaalgebruiker een aantal registratieschermen kan overslaan.

In maart 2022 en in januari 2023 vonden releases plaats waarbij verschillende optimalisaties gebeurden voor het hele 'Mijn Fluvius' portaal, en specifiek ook voor **mobiele optimalisatie**. 'Mijn Fluvius' wordt ontwikkeld vanuit de 'mobile first' filosofie.

Sinds midden 2022 zijn de 24 laatste maandpieken en het huidige toegangsvermogen beschikbaar voor **AMR-meters** in 'Mijn Fluvius'. Volgens de huidige planning zullen ook de meetgegevens van AMR-meters beschikbaar worden gesteld in 'Mijn Fluvius' tegen midden 2024. De verbruiksdata zullen vanaf dat moment ook via API beschikbaar worden. De bestaande oplossing NPS zal dan worden afgebouwd. Dit betekent dat ook mandatering voor toegang tot meetgegevens van AMR-meters vanaf dat moment via 'Mijn Fluvius' zal gaan.

Daarnaast zet Fluvius prioritair in op het ter beschikking stellen van meer real-time gegevens via de A1-poort.

3.3.3.3 *Gewenste nieuwe functionaliteiten 'Mijn Fluvius'*

In deze paragraaf halen we enkele functionaliteiten aan voor 'Mijn Fluvius' die vanuit de markt of vanuit de VREG worden gevraagd, maar die (nog) niet gepland staan bij Fluvius. We vermelden hierbij ook welke gewenste functionaliteiten niet zomaar kunnen gerealiseerd worden en waarom.

- Standaard ter beschikking stellen van kwartierwaarden in 'Mijn Fluvius' bij SMR3

Ongeacht het meetregime is er steeds een activatiestap nodig om in 'Mijn Fluvius' kwartierwaarden voor elektriciteit (en uurwaarden voor gas) ter beschikking te hebben i.p.v. enkel dagwaarden, dus ook bij meetregime SMR3. De reden die Fluvius hiervoor aangeeft is dat de portaalgebruiker niet noodzakelijk dezelfde partij is als de distributienetgebruiker. De laatste is 'eigenaar' van de gegevens en moet dus zijn akkoord geven.

Zoals aangehaald in §3.1.1 moet de distributienetbeheerder uiterlijk vanaf 1 januari 2025 bij actieve afnemers (met uitzondering van actieve afnemers die enkel deelnemen aan energiediensten) dagelijks de geregistreerde kwartiergegevens voor elektriciteit uitlezen. Vanaf 1 januari 2026 moet dit ook gebeuren bij alle toegangspunten voor elektriciteit met een digitale meter. Vanaf 1 januari 2028 moet de distributienetbeheerder de geregistreerde urengegevens voor gas uitlezen op toegangspunten met een digitale meter.

Fluvius liet weten dat, ook met deze nieuwe regelgeving, er nog steeds een activatiestap vereist is om in 'Mijn Fluvius' kwartierwaarden voor elektriciteit en uurwaarden voor gas ter beschikking te hebben. Een verschil t.o.v. de huidige regeling is wel dat er, ook zonder SMR3 of zonder eerdere activatie, een historiek van kwartier- en uurwaarden zal beschikbaar zijn, en dit telkens minstens vanaf de data vermeld in de regelgeving.

Wij pleiten ervoor dat kwartierwaarden voor elektriciteit standaard worden beschikbaar gesteld in 'Mijn Fluvius' bij SMR3, en dat dit ook het geval zal zijn voor alle afnemers waarvoor de distributienetbeheerder in de toekomst de geregistreerde kwartiergegevens voor elektriciteit en urengegevens voor gas zal uitlezen (cf. nieuwe regelgeving vanaf 2025 en verder). De huidige activatiestap zorgt er namelijk voor dat minder gebruikers hun weg vinden naar de meetgegevens

op kwartier- en uurbasis en hier dus niet altijd toegang toe hebben, ook al worden deze gegevens geregistreerd. Wie deze gegevens niet ter beschikking wil stellen van derden via 'Mijn Fluvius', kan dit nog steeds beheren door hier geen mandaat voor te geven. Er zijn namelijk aparte mandaten voor de verschillende granulariteiten. De distributienetgebruiker hoeft niet voor alle granulariteiten toestemming te geven.

Gezien de validatieprocessen verschillen voor meetgegevens die worden uitgewisseld met de leveranciers in het teken van facturatie en meetgegevens die informatief ter beschikking worden gesteld, zoals in 'Mijn Fluvius', kunnen er verschillen zijn tussen beide sets aan meetgegevens. Voor een betere transparantie richting distributienetgebruikers kan bekeken worden om ook de gegevens uitgewisseld met de leveringsmarkt beschikbaar te stellen in Mijn Fluvius.

- Delen van facturatiepieken via de API van 'Mijn Fluvius'

Fluvius heeft momenteel geen plannen om facturatiepieken (berekend piekvermogen voor facturatie in teken van het capaciteitstarief) ter beschikking te stellen via de API. Hier is nochtans, zoals zal gezien worden in §4.2.2, een duidelijke vraag naar vanuit de kant van energiedienstverleners. Ook al kan de facturatiepiek mits berekeningen afgeleid worden uit de kwartiergegevens, het geeft gevaar op berekeningsfouten en er is voldoende historiek aan gegevens nodig om dit volledig correct te kunnen doen. Het zou dus beter zijn indien de facturatiepieken zouden beschikbaar gesteld worden via de API.

- Opnemen leverancier in overzicht partijen met toegang tot persoonsgegevens in 'Mijn Fluvius' bij SMR3

Volgens art. 3.1.58, 4° van het Energiebesluit heeft de distributienetgebruiker het recht om via een persoonlijk webportaal een overzicht te krijgen van de partijen die toegang hebben gekregen tot de gegevens van de netgebruiker en de natuurlijke personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, alsook tot welke gegevens, de doeleinden van de verwerkingen en de betrokken gegevenscategorieën. Zoals in ons advies m.b.t. het verzamelbesluit⁴⁹ aangegeven, lijkt het aangewezen dat de distributienetgebruiker via het webportaal ook inzicht krijgt in welke leverancier(s) via de marktprocessen toegang krijgt(en) tot uitgelezen kwartierwaarden voor elektriciteit (en eventueel uurwaarden voor gas op termijn (dit laatste is voorlopig nog niet aan de orde)) en deze instemming via het webportaal kan intrekken indien het energiedelen, P2P, deelname aan flexibiliteit of het dynamisch contract beëindigd wordt. Dit is enkel van toepassing bij SMR3.

SMR3 wordt geactiveerd bij een dynamisch contract, energiedelen, P2P, wanneer men deelneemt aan flexibiliteit, of wanneer de distributienetgebruiker hierom vraagt. Wanneer de distributienetgebruiker echter zou stoppen met energiedelen, P2P, deelname aan flexibiliteit of geen dynamisch contract meer zou hebben, blijft SMR3 actief. Wanneer deze distributienetgebruiker vervolgens verandert van energieleverancier, zal ook zijn nieuwe leverancier kwartierwaarden ontvangen via de marktprocessen. Hiervan is de distributienetgebruiker zich mogelijks niet bewust.

Het zou dan ook correct zijn om hem via het overzicht in 'Mijn Fluvius' hierover te informeren en dus de energieleverancier(s) met toegang tot kwartierwaarden voor elektriciteit (en eventueel uurwaarden voor gas op termijn) toe te voegen. Onder voorwaarde dat de distributienetgebruiker van geen enkele dienst meer gebruik zou maken waarvoor SMR3 vereist is, moet hij kunnen

⁴⁹ <https://www.vreg.be/nl/document/adv-2023-01>

aangeven die toegang tot zijn uitgelezen kwartierwaarden te willen laten intrekken. Het verdere proces van wijziging van meetregime moet dan gebeuren volgens de MIG6 afspraken.

- Gezamenlijke mandatering elektriciteit en gas

Verschillende energiedienstverleners vragen naar een vereenvoudiging van het mandateringsproces door dit voor elektriciteit en gas te kunnen combineren. Dit staat niet gepland bij Fluvius. Dit is in eerste instantie een gevolg van het feit dat het mandaat gelinkt is aan de distributienetgebruiker, die kan verschillen voor elektriciteit en gas. Door de mandaataanvragen voor de portaalgebruiker dan te combineren, moeten potentieel twee distributienetgebruikers hun toestemming geven. Mogelijk zijn die ook niet via hetzelfde kanaal bereikbaar. Bovendien zou logica moeten voorzien worden voor het geval slechts één van beide zijn goedkeuring zou geven. Het proces zou complexer worden, ook voor de gebruiker.

- Automatiseren jaarlijks certificaat voor datatransfert via API

Fluvius werkt met Certificate Based Authentication (CBA). Hierdoor moet de partij die toegang wil tot de datadienst 'datatransfert via API' jaarlijks een certificaat van het type OV SSL aanschaffen bij een erkende Certificate Authority. Hij moet hiervoor een validatieprocedure doorlopen. Deze aankoop vereist dus telkens een initiatief van de datatoegangshouder. Automatiseren van het proces tot aanlevering van het certificaat bij Fluvius lijkt hierdoor niet mogelijk.

3.4 Data voor beleid en wetenschappelijk onderzoek

Binnen zijn taken als databeheerder moet Fluvius volgens het Energiedecreet ook de nodige gegevens verstrekken aan overheden voor het uitoefenen van hun taak, alsook geanonimiseerde gegevens voor wetenschappelijk onderzoek.

In de meeste gevallen gaat het om recurrente vragen. Daarvoor is een vaste rapporteringscyclus opgezet. Ad hoc vragen doen zich soms voor in het kader van parlementaire vragen of nieuwe ontwikkelingen. Het antwoord vereist dan enkel geaggregeerde of geanonimiseerde gegevens die, als ze niet in bestaande rapportering zijn opgenomen, ad hoc door de betrokken diensten worden aangeleverd.

Voor Datalink Vlaamse Overheid wordt gebruik gemaakt van API's (zo bv. ook in de V-test[®]). Het gaat hierbij om uitwisseling van persoonsgegevens. Conform de betreffende decretale bepalingen⁵⁰ is een mandateringsproces voorzien voorafgaand aan de uitwisseling.

Voor het beschikbaar stellen van geanonimiseerde gegevens voor wetenschappelijk onderzoek wordt tot op heden maximaal ingezet op de open datasets die Fluvius ter beschikking stelt⁵¹. Sinds eind 2021 werden al verschillende open datasets toegevoegd. Een overzicht hiervan is samen met de verdere planning opgenomen in Bijlage 1. Om een nieuwe open dataset beschikbaar te stellen is er een afweging nodig tussen verschillende aspecten: de haalbaarheid, datakwaliteit, ethische aspecten (bv. privacy, intellectuele eigendommen, bescherming tegen gevaren), directe meerwaarde (voor de burgers, lokale besturen of andere overheden), maatschappelijke impact en wettelijke vereisten.

⁵⁰ Art. 3.1.16 en 3.1.17 van het Energiedecreet

⁵¹ <https://www.fluvius.be/nl/thema/open-data>

Fluvius Open Data is in transitie, waar men vanuit een aanbod op de website naar een Open Data portaal evolueert, geïntegreerd in het Fluvius Dataplatform. Dit wordt beoogd gerealiseerd te zijn in 2024.

4 Energiediensten op het distributienet

4.1 Datatoegangscontract en dienstencatalogus

Door het tekenen van een datatoegangscontract⁵² met Fluvius, kan een derde partij (de “energiedienstverlener”) toegang krijgen tot de meetgegevens (i.e. informatieve meetgegevens elektriciteit en gas) van distributienetgebruikers. Hiertoe moet er expliciet een mandaat gegeven worden door de distributienetgebruiker aan de energiedienstverlener. Het gaat hierbij om andere dienstverlening dan pure energielevering, zoals bv. het aanbieden van energie-audits, berekeningen voor de dimensionering van energie-gerelateerde investeringen, consultancy rond het vergelijken van prijsoffertes van energieleveranciers en factuurcontrole, etc. De dienstverlening kan zowel gericht zijn op huishoudelijke als op zakelijke distributienetgebruikers.

In principe kan elke onderneming een datatoegangscontract afsluiten met Fluvius. Bij verwerking van persoonsgegevens moet men weliswaar voldoen aan de betreffende wetgeving m.b.t. de bescherming van deze persoonsgegevens en de relevante bepalingen opgenomen in het Energiedecreet- en besluit. Indien de energiedienstverlener berokladbep doet op een verwerker wordt hiermee een verwerkersovereenkomst afgesloten conform de bepalingen van het Energiedecreet- en besluit.

De energiedienstverlener kan kiezen op welke diensten uit de dienstencatalogus hij intekent via het datatoegangscontract:

- **Datavisualisatie en datarapport via portaal:** Deze dienst maakt het mogelijk voor een energiedienstverlener om via het webportaal ‘Mijn Fluvius’ per toegangspunt, meetgegevens van zijn klant (i.e. de distributienetgebruiker) met een digitale meter te visualiseren en af te halen onder rapportvorm (csv). De distributienetgebruiker geeft toestemming aan de energiedienstverlener om zijn meetgegevens te raadplegen (mandaat) via ‘Mijn Fluvius’. Meetgegevens zijn beschikbaar in ‘Mijn Fluvius’ tussen dag+1 en dag+3. Deze dienst is enkel beschikbaar voor kleinverbruiksmeetinrichtingen met een digitale meter.
- **Netuser Paid Services (NPS):** De bedoeling van dit kanaal is hoofdzakelijk om meetgegevens van grootverbruiksmeetinrichtingen⁵³ beschikbaar te stellen. De distributienetgebruiker geeft toestemming aan de energiedienstverlener via een ondertekend mandaat. De energiedienstverlener moet dit mandaat overmaken aan Fluvius via e-mail alvorens toegang te krijgen tot deze dienst.
Minimaal serviceniveau:
 - >95% van de informatieve gegevens worden verstrekt binnen 5 dagen na de voorziene datum
 - >95% van de historische gegevens worden verstrekt binnen 15 dagen na de voorziene datum
- **Datatransfert via API:** Deze dienst maakt het mogelijk voor een energiedienstverlener om via ‘Mijn Fluvius’ per toegangspunt, meetgegevens van zijn klant met een digitale meter te ontvangen via geautomatiseerde uitwisselingen. De distributienetgebruiker geeft hiertoe

⁵² <https://www.vreg.be/nl/document/besl-2020-89>

⁵³ Voor meting bij een distributienetgebruiker met:

- voor elektriciteit: een aansluitingsvermogen groter dan of gelijk aan 56 kVA,

- voor gas: een aansluitingscapaciteit van een nieuwe of te verzwaren aansluiting groter dan of gelijk aan 650 m³(n)/u of 400 m³(n)/u bij warmtekrachtkoppelingsinstallaties gevoed door aardgas.

toestemming aan de energiedienstverlener (mandaat) via ‘Mijn Fluvius’.
 Minimaal serviceniveau: >95% van de informatieve gegevens van communicerende digitale meters worden verstrekt binnen 3 dagen na de voorziene datum.
 Gezien deze dienst via ‘Mijn Fluvius’ loopt is deze dus enkel beschikbaar voor kleinverbruiksmeterinrichtingen met een digitale meter.

- **Datatransfert voor jaarlijkse eenmalige historiek:** Via deze dienst kan een energiedienstverlener eenmalig (i.e. één keer per jaar) gratis de historiek van een reeks toegangspunten opvragen. Bij kleinverbruiksmeterinrichtingen gaat het om een jaarhistoriek (zowel bij klassieke als digitale meters), bij grootverbruiksmeterinrichtingen om kwartierverbruiken. De distributienetgebruiker geeft hiervoor toestemming aan de energiedienstverlener via een ondertekend mandaat. Fluvius kan deze mandaten opvragen ter controle. De gegevens worden beschikbaar gesteld per mail in xls of csv formaat binnen 10 dagen na de aanvraag (in onderling overleg kan van deze termijn afgeweken worden).

De tarieven (activatiekosten) die moeten betaald worden door de energiedienstverlener aan de distributienetbeheerder zijn eenmalig en zijn afhankelijk van de gekozen dienst(en). Deze zijn terug te vinden onder ‘niet-periodieke tarieven databeheer elektriciteit en aardgas’⁵⁴. Er wordt maximaal een activatiekost aangerekend van €225,88 (tarief in 2023, excl. btw). Een energiedienstverlener die enkel de dienst ‘Datavisualisatie en datarapport via portaal’ gebruikt betaalt €56,46 (tarief in 2023, excl. btw). Indien hij nadien nog wil gebruik maken van ‘Datatransfert via API’ en/of ‘Netuser Paid Services (NPS)’ moet hij enkel nog het verschil van €169,42 (tarief in 2023, excl. btw) bijbetalen. ‘Datatransfert voor jaarlijkse eenmalige historiek’ is steeds een gratis dienst.

4.2 Energiedienstverleners

Op 1 juni 2023 hadden iets meer dan 160 ondernemingen een datatoegangscontract met Fluvius (vergeleken met 59 in september 2021). We stuurden een bevraging naar deze ondernemingen met vragen over hun algemene activiteiten en hun specifieke activiteiten als energiedienstverlener, alsook polsten we naar hun ervaringen inzake de interacties met Fluvius. We geven hier de voornaamste bevindingen uit de ontvangen antwoorden op deze bevraging weer.

4.2.1 Aangeboden dienstverlening

De geleverde energiediensten richten zich zowel op huishoudelijke als zakelijke distributienetgebruikers, en kunnen gratis of betalend zijn. De aangeboden diensten gaan voornamelijk over het visualiseren van het energieverbruik voor energie-efficiëntie doeleinden, het leveren van consultancy rond het vergelijken van prijsoffertes van energieleveranciers (incl. prijsvergelijkers voor kleine verbruikers) en factuurcontrole, energie-audits en het maken van berekeningen voor de dimensionering van energie-gerelateerde investeringen. Verschillende energieleveranciers hebben een datatoegangscontract om meetgegevens van hun klanten te kunnen uploaden in een app als extra dienstverlening. Het gaat hier dan mogelijks om andere meetgegevens dan deze die ze ontvangen via de marktprocessen (bv. kwartiergegevens van een digitale meter in SMR1). Verder zijn er ook coöperatieve organisaties en projectontwikkelaars die enkel meetgegevens verzamelen van hun leden of van hun productie-installaties, en ook enkele

⁵⁴ https://www.vreg.be/sites/default/files/Distributienettarieven_2023/Niet-Periodieke_DNT_2023/fluvius_tarieven_2023_datadiensten.pdf

onderzoekinstellingen hebben een datatoegangscontract. Voor de meeste energiedienstverleners past het datatoegangscontract binnen hun hoofdactiviteit.

Tabel 1 toont de door de energiedienstverleners meest gegeven antwoorden op onze vraag waar de via Fluvius opgevraagde meetgegevens voornamelijk voor worden gebruikt, startend bij de dienstverlening die het vaakst werd vermeld. Deze lijst is niet exhaustief.

Tabel 1: Soorten dienstverlening aangeboden door energiedienstverleners op basis van opgevraagde meetgegevens

- Visualisatie van het energieverbruik en de -injectie voor de klant
- Monitoring van het verbruiksprofiel ter verhoging van de energie-efficiëntie (bv. zelfverbruik eigen productie) en van energiebesparing (energie-audits)
- Berekening van energiekosten en budgettering
- Dimensionering van energie-gerelateerde investeringen (in het teken van consultancy, niet van verkoop van installaties of producten)
- Factuurcontrole
- Vergelijken van energiecontracten of offertes
- Opmaak van offertes voor energie-gerelateerde investeringen
- Optimaliseren van energie aankoop/verkoop door de klant
- Beheer van de eigen energieportefeuille
- Opmaak van offertes voor energiecontracten
- Monitoring en visualisatie van de productiegegevens van zonnepanelen
- Opmaak van facturen
- Rapporteringen aan overheden

Mandatering voor de toegang tot de meetgegevens van een distributienetgebruiker kan opgenomen zijn in een dienstverleningscontract tussen deze gebruiker en de energiedienstverlener, maar dit is niet altijd het geval. Er kan een extra kost verbonden zijn aan de specifieke energiedienst, maar vaak is dit een onderdeel van de totale dienstverlening of verkoop van goederen aan de klant.

Het is in elk geval zo dat de distributienetgebruiker zijn mandaat moet geven, om de energiedienstverlener toegang te geven tot zijn meetgegevens (zie ook §4.1). Indien dit mandaat wordt gegeven via 'Mijn Fluvius', is de geldigheidsduur en eventuele hernieuwing ervan geregeld via het protocol dat hiertoe werd opgezet door Fluvius (zie §3.3.3.2). Voor schriftelijke mandaten hangt dit af van de afspraken tussen de energiedienstverlener en de distributienetgebruiker. Er werden ons looptijden vermeld gaande van 'enkel geldig voor een éénmalige opvraging van meetgegevens' tot 'onbepaalde duur, zolang de dienstverlening loopt'. De meeste mandaten zijn echter meer dan drie jaar geldig. Niet alle energiedienstverleners blijken die looptijd te vermelden in het mandaat. Dit is een aandachtspunt waar distributienetgebruikers en energiedienstverleners op moeten gewezen worden. Er kunnen op die manier namelijk nog schriftelijke mandaten open staan waar men zich niet meer van bewust is.

Het aantal vroegtijdig beëindigde mandaten is miniem t.o.v. het aantal gegeven mandaten. De voornaamste redenen die werden aangeduid bij onze bevraging waren beëindiging op vraag van de klant en bij afloop van de overeenkomst voor de dienstverlening.

4.2.2 Wisselwerking met Fluvius

De datadiensten waar de meeste energiedienstverleners op intekenden zijn 'NPS' en 'Datatransfert via API'. Voor alle datadiensten geldt dat het aantal mandaten die

energiedienstverleners hebben met distributienetgebruikers, in stijgende lijn gaat. Voor de datadiensten via ‘Mijn Fluvius’ is dat logisch, aangezien dit een vrij nieuw webportaal is en enkel data van digitale meters bevat. De uitrol van digitale meters is nog volop lopende. Maar ook voor de al lange tijd bestaande ‘NPS’ is een stijging te zien in het aantal mandaten, zij het minder sterk.

Qua aantal mandaten en hoeveelheid opgevraagde gegevens steekt de datadienst ‘Datatransfert via API’ er met kop en schouders bovenuit. Dit is dan ook de meest geautomatiseerde datadienst die er beschikbaar is, waarbij data vaak dagelijks worden opgevraagd. Bij de grootste gebruikers van deze datadienst zitten enkele energieleveranciers en energiedienstverleners die actief zijn in het aanbieden van prijsvergelijkingen en het visualiseren van het energieverbruik.

Veruit de meeste data-aanvragen gaan over meetgegevens uit elektriciteitsmeters, een deel gaat over meetgegevens van zowel elektriciteit als gas en een minderheid van de data-aanvragen gaat puur over meetgegevens van gas. Naast het verkrijgen van meetgegevens, wat geregeld is via het datatoegangscontract, vragen energiedienstverleners wel eens andere informatie op bij Fluvius over de toegangspunten van hun klanten. Het gaat hier voornamelijk over gemiddelde maandelijkse piekvermogens, toegangsvermogens, tariefcodes en het spanningsniveau van de netaansluiting. Dit is doorgaans geregeld via een algemeen (schriftelijk) mandaat van de distributienetgebruiker.

We polsten in onze bevraging naar de tevredenheid bij energiedienstverleners over de dienstverlening van Fluvius binnen het datatoegangscontract. Gemiddeld behaalt Fluvius een algemene score van 6,2/10 (mediaan 7/10). Energieleveranciers en consultancy bedrijven tonen zich hierbij het meest kritisch. Dit zijn ook wel de energiedienstverleners die het meest actief zijn binnen hun datatoegangscontract.

In Tabel 2 geven we een overzicht van de door de energiedienstverleners gegeven scores op enkele specifieke aspecten van de dienstverlening door Fluvius, en dit per datadienst.

Tabel 2: Gegeven scores op 10 door energiedienstverleners op specifieke aspecten dienstverlening Fluvius

	Datavisualisatie en datarapport via portaal	Netuser Paid Services (NPS)	Datatransfert via API	Datatransfert voor jaarlijkse eenmalige historiek
Registratieproces als datatoegangshouder	7,2	6,2	6,9	5,4
Mandateringsproces	5,4	4,8	5,4	4,8
Technische werking datadienst	7,2	6,3	6,6	6,1
Snelheid beschikbaarheid opgevraagde data	7,1	5,9	6,3	3,7
Kwaliteit van de data	8,4	7,7	7,4	7,0
Soort van data die beschikbaar worden gesteld	8,0	7,2	6,8	6,5
Bereikbaarheid Fluvius bij problemen met de datadienst	7,0	4,5	5,5	4,5

Er is een grote vraag naar het beschikbaar stellen van facturatiepieken (berekend piekvermogen voor facturatie in teken van capaciteitstarief) vanuit 'Mijn Fluvius' via de dienst 'Datatransfert via API' (score wenselijkheid 7,9/10). Op deze manier moet de piek niet berekend worden door de energiedienstverlener, wat de dienstverlening vereenvoudigt en de kans op fouten verkleint. Zoals we echter beschreven in §3.3.3.3 zijn hier voorlopig geen plannen voor bij Fluvius.

We vroegen de energiedienstverleners ten slotte ook naar wat voor hen de belangrijkste verbeterpunten zijn voor de dienstverlening van Fluvius, en in hoeverre dat verbeterpunt hun dienstverlening naar hun klanten zou kunnen verbeteren. We geven hierna de voornaamste bevindingen weer.

In lijn met wat we zagen in de scores voor de specifieke aspecten van de dienstverlening (cf. Tabel 2) werden de snelheid van de dienstverlening en de bereikbaarheid van Fluvius het vaakst vermeld als verbeterpunt (39% van de opgegeven verbeterpunten). Het gaat hierbij zowel om de snelheid waarmee data beschikbaar zijn, de verwerking van aanvragen, als de reactiesnelheid van Fluvius bij support vragen. Het contactpunt via een algemene mailbox wordt ervaren als traag en weinig efficiënt. Er worden lange duurtijden vermeld vooraleer een vraag bij de juiste persoon terechtkomt en lange service tijden alvorens kwesties opgelost geraken. Fluvius vermeldt dat de backlog op de mailbox sinds de zomer bijgewerkt is. De reactietijd zou intussen moeten verbeterd zijn.

Ook de nood tot verbetering van het mandateringsproces werd vaak vermeld (13% van de verbeterpunten). De plannen om de datadienst NPS te vervangen door opname van AMR-meters in 'Mijn Fluvius' (cf. §3.3.3.2) zullen al een deel van deze klachten oplossen. Dit geldt eveneens voor enkele andere verbeterpunten die energiedienstverleners aangaven over NPS, maar die niet gaan over het mandateringsproces. Er worden echter ook verbeterpunten gezien in het mandateringsproces via 'Mijn Fluvius'. Verschillende energiedienstverleners geven aan dat hun klanten vastlopen in het proces om een mandaat te verlenen. Ze vragen om de complexiteit te verlagen of om het mogelijk te maken om het mandateringsproces via API te sturen. Er zijn ook meerdere van hen vragende partij om mandatering voor elektriciteit en gas in één keer mogelijk te maken. In §3.3.3.3 zetten we echter uiteen waarom dit laatste bij Fluvius niet op de planning staat.

Enkele energiedienstverleners vragen naar het ter beschikking stellen van real-time en near real-time meetgegevens door Fluvius. De uitlezing van *digitale meters* door de distributienetbeheerder is echter gereguleerd (art. 3.1.57. van het Energiebesluit). De communicatie vanuit de digitale meter via de P1-poort is voorzien voor applicaties van andere marktpartijen (art. 4.1.22/3, 3° van het Energiedecreet). Voor *AMR-meters* voorziet het proces om alle meters eenmaal per dag uit te lezen. De mogelijkheid om near real-time of real-time uitlezingen te doen bestaat niet. Nieuwe AMR-meters beschikken wel over een A1-poort, vergelijkbaar met de P1-poort bij digitale meters.

Ten slotte werden ook nog volgende verbeterpunten vermeld:

- API beschikbaar maken voor alle metertypes: Integratie van AMR-meters in 'Mijn Fluvius', incl. de 'Mijn Fluvius' API, is gepland (cf. §3.3.3.2). Bovendien is het zo dat wij via art. 3.1.17. van het Energiedecreet voor het vergelijkingsinstrument 'V-test[®]' ook toegang hebben tot de meetgegevens van klassieke meters (jaargemeten) in de databanken van de distributienetbeheerders. Er is geen reden waarom deze data ook niet zouden beschikbaar gesteld worden aan andere energiedienstverleners die gebruik maken van deze API.

- Verbeteren beschikbaarheid API (nog teveel down-time) en het meegeven van ongeplande onbeschikbaarheid in het API-sigitaal,
- Toegang tot data energiedelen via API,
- Uniforme indeling van verstuurd CSV's, pro-actieve melding bij wijziging van formaten en meer uitleg voorzien bij de velden,
- Het voorzien van een digitale opleiding per datadienst en een stabiele testomgeving met verschillende realistische scenario's voor de API.

4.2.3 Maatregelen ter bescherming van persoonsgegevens

In de vragenlijst aan de energiedienstverleners werd ook gepeild naar maatregelen die werden genomen met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens. De vereisten inzake het risicobeheersingssysteem opgenomen in art. 3.1.61 van het Energiebesluit zijn immers ook van toepassing op energiedienstverleners en hebben o.a. betrekking op het verwerken van persoonsgegevens. Let wel, de definitie van persoonsgegevens conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is zeer ruim. Het betreft alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Wanneer een energiedienstverlener diensten aanbiedt aan natuurlijke personen dan worden wellicht persoonsgegevens (o.a. EAN - codes, meetdata,...) verwerkt.⁵⁵

Aan de energiedienstverleners werd gevraagd of ze persoonsgegevens opvragen en dus verwerken in het kader van hun dienstverleningsaanbod. Wanneer werd aangegeven dat persoonsgegevens worden opgevraagd dan werden enkele bijkomende vragen gesteld o.b.v. de vereisten opgenomen in bovenvermeld artikel in het Energiebesluit.

Zo werd gepeild of er iemand werd aangesteld om toe te zien op de naleving van de regelgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens. Uit de bevraging volgt dat wanneer energiedienstverleners aangeven dat ze persoonsgegevens verwerken, er bij de overgrote meerderheid iemand werd aangesteld om toezicht uit te oefenen op de naleving van de betreffende regelgeving. Bij de meerderheid gebeurt het toezicht door een Functionaris voor Gegevensbescherming (FvG).

Aangezien art. 3.1.61, §1 van het Energiebesluit stelt dat energiedienstverleners die via Fluvius toegang krijgen tot gegevens verzameld uit de digitale, elektronische of analoge meter op bepaalde tijdstippen een gegevensbeschermingseffectbeoordeling dienen uit te voeren, werd ook hiernaar gevraagd. Slechts een kleine meerderheid geeft aan een dergelijke beoordeling te hebben uitgevoerd.

Verder vereist bovenvermeld artikel ook dat energiedienstverleners die toegang krijgen tot gegevens uit de meters via Fluvius, een interne procedure uitwerken om een inbreuk op persoonsgegevens te identificeren, te evalueren en te melden aan de gegevensbeschermingsautoriteit en/of de betrokkenen. Uit de bevraging volgt dat een grote meerderheid over een dergelijke procedure beschikt.

Als laatste werd gevraagd of de energiedienstverleners over een privacyverklaring beschikken en of deze desgevallend de contactpersoon die betrokkenen kunnen aanspreken voor het uitoefenen van hun rechten op grond van de AVG vermeldt. Ook deze vereiste volgt uit het Energiebesluit.⁵⁶

⁵⁵ Meetgegevens van ondernemingen (bv. eenmanszaken) kunnen ook als persoonsgegevens worden beschouwd wanneer deze kunnen leiden tot de identificatie van de natuurlijke persoon.

⁵⁶ Cf. art. 3.1.61, § 5 van het Energiebesluit.

Uit de resultaten blijkt dat de overgrote meerderheid beschikt over een privacyverklaring. Wanneer de energiedienstverleners een privacyverklaring hebben, wordt er veelal ook in aangegeven wie de contactpersoon in het kader van de AVG is.

Op basis van deze informatie stelt de VREG vast dat bepaalde energiedienstverleners op vandaag niet voldoen aan de verplichtingen inzake de bescherming van persoonsgegevens die volgen uit het Energiedecreet en -besluit. De VREG veronderstelt dat de energiedienstverleners vaak niet op de hoogte zijn van deze vereisten. Het lijkt de VREG aangewezen om in eerste instantie de energiedienstverleners proactief te informeren omtrent hun verplichtingen volgend uit het Energiebesluit. Er zal worden bekeken op welke manier deze informatie het meest efficiënt kan worden verstrekt.

4.3 Opvolging door Fluvius

4.3.1 Controle energiedienstverleners door Fluvius

4.3.1.1 Steekproefsgewijze controle van ondertekende mandaten

Wanneer gebruik gemaakt wordt van ondertekende mandaten behoudt de distributienetbeheerder zich het recht voor om de mandaten steekproefsgewijs te controleren (art. 3.4.1 van het datatoegangscontract). Hiertoe meldt hij aan de energiedienstverlener de referenties van de datadienstenpunten waarvoor hij het mandaat wil inzien. In principe wordt maandelijks een reeks van 50 referenties gevraagd. Bij vaststelling van onregelmatigheden kan het datatoegangscontract geschorst of zelfs beëindigd worden. De volledige procedure van deze controle staat beschreven in bijlage 2 van het datatoegangscontract.

Er is één dienst (i.e. datatransfert voor jaarlijkse eenmalige historiek) die gebruik maakt van ondertekende mandaten in combinatie met de steekproefsgewijze controle. Voor de andere dienst die niet via 'Mijn Fluvius' werkt, maar via ondertekende mandaten (nl. NPS) worden de mandaten expliciet aan Fluvius bezorgd.

Fluvius voerde sinds 2021 in totaal 25 steekproefcontroles uit van in totaal 900 mandaten. Hierbij werden in totaal 4 mandaten initieel afgekeurd. Eén afkeuring bleek uiteindelijk toch in orde te zijn, over de drie andere afgekeurde mandaten zijn de gesprekken met de betrokken energiedienstverleners nog lopende.

4.3.1.2 Audit beveiligingsmaatregelen ter bescherming van persoonsgegevens

De distributienetbeheerder behoudt zich het recht voor om een audit van de beveiligingsmaatregelen ter bescherming van persoonsgegevens uit te voeren (art. 3.4.2 van het datatoegangscontract). De distributienetbeheerder kan, naar aanleiding van een analyse van de maatregelen die genomen worden om persoonsgegevens te beschermen en mits motivering, besluiten dat de genomen maatregelen ontoereikend zijn en het risico op inbreuken te groot is. Dit is een grond voor weigering of intrekking van toegang tot diensten uit de dienstencatalogus (art. 3.4.3 van het datatoegangscontract).

De dienst Informatiebeveiliging van Fluvius oordeelt waar, wanneer en hoe een audit nodig of zinvol is. Aangezien het merendeel van de data-uitwisseling met energiedienstverleners gedekt is door een mandaat dat aan Fluvius wordt bezorgd (met uitzondering van één dienst, cf. supra) en

er op vandaag geen elementen zijn om aan te nemen dat er ergens misbruik zou zijn (bv. ontvangst van klachten, herhaaldelijk falen van de steekproefsgewijze controle van de mandaten of significante wijzigingen bij de datatoegangshouder), werden er nog geen audits uitgevoerd.

4.3.1.3 *Schorsing of beëindiging van datatoegangscontracten*

In het datatoegangscontract staan verschillende situaties beschreven die kunnen leiden tot schorsing of zelfs beëindiging van een datatoegangscontract.

Tot op heden werden er nog geen datatoegangscontracten geschorst. Wel werden er al datatoegangscontracten vroegtijdig beëindigd, echter niet als gevolg van wanpraktijken. Zo is het al gebeurd dat een energiedienstverlener stopte met zijn activiteiten, of uiteindelijk geen gebruik maakte van het contract en dit dus beëindigde. In de meeste situaties ging het echter om een foutieve aanvraag, waarbij een partij zich in de webflow op 'Mijn Fluvius' registreerde als energiedienstverlener, maar deze eigenlijk enkel het eigen verbruik wou opvolgen. Voor dat laatste is geen datatoegangscontract nodig. Fluvius onderzoekt hoe de UX verder kan verbeterd worden om deze situaties maximaal te vermijden. Er zijn twee manieren om een datatoegangscontract te beëindigen op vraag van de distributienetgebruiker: hij kan dit zelf doen in 'Mijn Fluvius', of Fluvius kan dit doen in de CRM.

4.3.2 **Opvolging data-aanvragen binnen datatoegangscontracten**

Volgens de antwoorden die we ontvingen van energiedienstverleners op onze bevraging werden de snelheid van de dienstverlening en de bereikbaarheid van Fluvius het vaakst vermeld als verbeterpunt (cf. §4.2.2). We bespreken hieronder de opvolging door Fluvius hiervan.

4.3.2.1 *Bereikbaarheid Fluvius*

Energiedienstverleners kunnen contact opnemen met Fluvius voornamelijk via e-mail (marktwerking@fluvius.be). Voor de API bestaat er nog een apart e-mail adres (dienstverlenerAPI@fluvius.be). Fluvius stelt e-mails te beantwoorden binnen vijf dagen. Elke dinsdag en donderdag is één FTE voorzien voor het beantwoorden van de e-mails.

Voor NPS is er een telefonische contactlijn met permanentie tussen 8-16u. Het antwoord volgt onmiddellijk indien het een first line probleem betreft.

Wanneer er vanuit first line support (medewerkers van marktwerking) geen antwoord kan gegeven worden, gaan de vragen naar second of third line support via registratie in een ticketing tool. Deze berichten worden getrieerd doorgegeven aan IT, die via een open, toegewezen chat kanaal een snelle repliek verzorgen voor de tweedelijnsproblemen. Ook hier is de reactietijd vijf dagen. Voor escalatiedossiers staat een Account Manager ter beschikking.

Enmaal per week wordt de backlog geëvalueerd tijdens de werkplanningsvergadering. Indien deze te groot dreigt te worden, wordt het aantal FTE's voor de opvolging opgeschaald of worden de mailboxen alle dagen van de week actief behandeld.

4.3.2.2 Service tijden

De minimale serviceniveaus (SLA's) die Fluvius moet behalen binnen de datatoegangscontracten staan beschreven in de dienstencatalogus (cf. §4.1).

De service tijden voor NPS worden bepaald door de beschikbaarheid van de onderliggende meetgegevens. De uitleessystemen voor AMR-meters (Converge en MV90) worden dagelijks gemonitord. De uitlezingen voor de vorige dag liggen steeds rond 98%, wat ruim boven de SLA percentages ligt.

Voor de datadienst *datatransfert voor jaarlijkse eenmalige historiek* wordt de service tijd bepaald door de beschikbaarheid van het onderliggende systeem. Deze datadienst maakt immers gebruik van robotica en automatisatie. Mits dit systeem beschikbaar is, worden de data steeds (ruim) binnen de 10 dagen aangeleverd. Tussen 6 januari 2022 en 18 november 2022 zijn er technische problemen geweest, waardoor het onderliggend systeem in die periode in totaal 81 dagen niet beschikbaar is geweest en er vertragingen zijn opgetreden. Deze problemen zijn intussen verholpen en de gegevens werden uiteindelijk allemaal aangeleverd. Om herhaling van dit probleem te voorkomen werden volgende maatregelen genomen:

- Support kanaal om issues in real-time op te lossen,
- Gebruik van meer geavanceerde analyse tools om proactief problemen te detecteren.

De beschikbaarheid van meetgegevens in 'Mijn Fluvius' (*datavisualisatie en datarapport via portaal* en *datatransfert via API*) werd besproken in §3.3.3.1.

4.3.2.3 Communicatie bij onbeschikbaarheid datadienst

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen voorziene en onvoorziene onbeschikbaarheid.

In geval van *voorziene onbeschikbaarheid* (downtime) wordt als volgt gecommuniceerd:

- Bij NPS wordt de onbeschikbaarheid aangekondigd per e-mail. Dit heeft zich enkel voorgedaan bij de Go Live van MIG6.
- Bij de API wordt de onbeschikbaarheid aangekondigd per e-mail. Vanuit het release management wordt de nodige aandacht geschonken om de downtime kort te houden en in te plannen op die momenten dat er minimale noden en calls zijn. In 2023 zijn er tot nog toe drie onbeschikbaarheden geweest.
- Bij de 'eenmalige jaarlijkse historiek' wordt de onbeschikbaarheid aangekondigd per e-mail, als deze langer dan één dag duurt.
- Bij het portaal wordt vanuit het IT release management een banner geplaatst op het portaal in geval van onbeschikbaarheden.

In geval van *onvoorziene onbeschikbaarheid* (incident) gebeurt de communicatie op dezelfde manier, met volgende nuances:

- Voor NPS bestaat er een ingebouwd alert system. Hierdoor wordt er automatisch een e-mail getriggerd om te informeren over de onbeschikbaarheid.
- Voor de API wordt gewerkt aan een soortgelijk systeem, voorlopig gebeurt de communicatie nog manueel per e-mail.

4.3.2.4 *Niet-geautomatiseerde datatoegang*

Onder niet-geautomatiseerde datatoegang verstaan we het verstrekken van data door Fluvius aan distributienetgebruikers en energiedienstverleners buiten de datadiensten uit de dienstencatalogus om. Het kan hierbij gaan om andere dan meetgegevens, zoals contractueel/geïnstalleerd vermogen van transformatoren, tariefcodes, maximale aansluitwaarden, onderbrekingswaarden etc.

De ad hoc vragen die Fluvius ontvangt voor data van specifieke toegangspunten worden manueel via e-mail beantwoord. De energiedienstverlener moet een mandaat van de distributienetgebruiker bij zijn aanvraag voegen. Op dit moment zijn er geen initiatieven om deze data op een structurele manier te ontsluiten. In het kader van de langetermijnvisie op toekomstige netwerken wordt wel (vanuit netbeheerkant) bekeken welke asset data structureel ontsloten zouden kunnen worden.

Verder werden er sinds 2021 heel wat open data sets toegevoegd die veel voorkomende vragen beantwoorden (zie ook §3.4). Voorbeelden hiervan zijn: lokale productie-installaties per gemeente, energieopslagsystemen die gekoppeld zijn aan het distributienet, aangemelde oplaadpunten voor elektrische voertuigen. Wat betreft de capaciteit van het net is er een open data set in voorbereiding die de restcapaciteit op middenspanning zal kenbaar maken.

4.3.2.5 *Loggen data-aanvragen*

We merkten dat Fluvius het aantal data-aanvragen die ze krijgen van energiedienstverleners binnen de verschillende datadiensten van het datatoegangscontract slechts in beperkte mate logt. Enkel voor de datadienst 'jaarlijkse eenmalige historiek' wordt een historiek van het aantal data-aanvragen bijgehouden per maand. Het aantal data-aanvragen via API wordt bijgehouden voor een rollend venster van drie maanden. Voor de andere datadiensten is geen logging voorzien.

Het lijkt ons echter nodig voor Fluvius om een zicht te hebben op het totaal aantal data-aanvragen die ze krijgen binnen de datatoegangscontracten. Alleen zo kan de evolutie hiervan opgevolgd worden en kan een goede inschatting gemaakt worden van de nodige toekomstige capaciteit die hiervoor moet voorzien worden. Ook voor evaluatie en mogelijke verdere plannen rond de tarieven voor datadiensten elektriciteit en gas lijkt deze logging toch cruciaal.

5 Naleving voorwaarden databeheer door distributienetbeheerders en Fluvius

De Vlaamse energieregelgeving bevat een heel aantal voorwaarden waaraan een distributienetbeheerder moet voldoen om door de VREG als distributienetbeheerder te kunnen worden aangewezen en voorwaarden waaraan de werkmaatschappij (Fluvius System Operator, hierna “Fluvius”) moet voldoen opdat de distributienetbeheerder, na toestemming van de VREG, hierop een beroep zou mogen doen.⁵⁷ Aan deze voorwaarden moet ook na aanwijzing respectievelijk toestemming voldaan worden. Daarnaast zijn er ook een aantal eisen opgenomen in de regelgeving die strikt genomen geen aanwijzings- of toestemmingsvoorwaarden zijn, maar die in het kader van databeheer wel relevant zijn.⁵⁸

In dit hoofdstuk wordt enkel ingegaan op de voorwaarden die betrekking hebben op of relevant zijn in het kader van de databeheeractiviteiten van de distributienetbeheerder (DNB) en/of Fluvius als werkmaatschappij. Aan de hand van documenten die door Fluvius werden aangeleverd, wordt nagegaan of wordt voldaan aan die voorwaarden van de Vlaamse energieregelgeving.

Wanneer de VREG van mening is dat er geen (relevante) wijzigingen zijn ten opzichte van de vaststellingen in het kader van het vorige Rapport Databeheer (2021), wordt louter verwezen naar wat in dat rapport werd opgenomen.

5.1 Capaciteit om bij de uitoefening van zijn activiteiten inzake databeheer te voldoen aan vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming

Het Energiedecreet bepaalt in de artikelen 4.1.4 §2, 5° jo. 4.1.5 dat de DNB, in casu de werkmaatschappij, moet beschikken over de capaciteit om bij de uitoefening van de activiteiten inzake databeheer te voldoen aan de vereisten van de AVG. De uitvoeringsbepaling die werd opgenomen in art. 3.1.20/1 van het Energiebesluit specificeert deze voorwaarde met betrekking tot de Functionaris voor Gegevensbescherming (FvG) als volgt:

"De functionaris voor gegevensbescherming die wordt aangesteld door de netbeheerder brengt over zijn activiteiten rechtstreeks verslag uit aan de leden van het bestuursorgaan van de netbeheerder en bezorgt hen tevens alle verslagen die hij opstelt in het kader van zijn activiteiten en alle aanbevelingen die hij doet inzake de aangelegenheden die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens. De verslagen worden bewaard zolang dit nodig is voor het uitvoeren van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling of voor het uitoefenen van de taken van de functionaris van gegevensbescherming die hem worden opgelegd in artikel 39.1 van de algemene verordening gegevensbescherming."

Fluvius leverde schriftelijke verslagen en adviezen van de FvG aan en ook een presentatie voor de Raad van Bestuur van juni 2023. Uit de verkregen informatie kan worden afgeleid dat er halfjaarlijks aan de Raad van Bestuur werd gerapporteerd over de bescherming van

⁵⁷ Art. 4.1.1 en 4.1.5 Energiedecreet.

⁵⁸ Bv. vereisten met betrekking tot transparantie bv. art. 4.1.22/13 van het Energiedecreet, art 3.1.58 en 3.1.59 van het Energiebesluit.

persoonsgegevens binnen Fluvius. De presentatie bevat – in tegenstelling tot de voorbije rapportering – een verwijzing naar de ondernomen acties van de dienst Informatiebeveiliging (IB) voor de periode 2021 tot en 14 februari 2023. Op die manier krijgen de leden van het bestuursorgaan meer inzicht in de dossiers die werden behandeld. Het is echter niet duidelijk of alle verslagen conform art. 3.1.20/1 van het Energiebesluit ook aan de leden van het bestuursorgaan werden bezorgd.

Verder werd ook een actuele versie van het register van informatiebeveiligingsdossiers overgemaakt. Hieruit blijkt dat een overzicht wordt bijgehouden van alle binnenkomende vragen, met status en eventueel advies.

Op basis van de overgemaakte informatie zien we geen redenen om te twijfelen aan de conformiteit met de in art. 3.1.20/1 van het Energiebesluit gespecificeerde uitvoeringsbepaling m.b.t. de FvG inzake de capaciteit om bij de uitoefening van de activiteiten inzake databeheer te voldoen aan de vereisten van de AVG. De VREG stelt ook vast dat de rapportering in 2023 i.t.t. de voorgaande rapportering een meer gedetailleerd inzicht geeft in de ondernomen acties.

In dit verband kan ook gewezen worden op de voorwaarden m.b.t. de onafhankelijkheid van de FvG opgenomen in art. 4.1.5/1 § 2 en art. 4.1.22/6⁵⁹ van het Energiedecreet. Zo bepaalt art. 4.1.5/1 § 2 van het Energiedecreet:

“De werkmaatschappij en de personeelsleden van de werkmaatschappij die zijn aangesteld als functionaris voor gegevensbescherming ontvangen bij de uitvoering van de aan hen en aan de werkmaatschappij in het kader van de algemene verordening gegevensbescherming opgelegde verplichtingen geen directe instructies van de raad van bestuur van de werkmaatschappij, de netbeheerder, de Vlaamse overheid of van de publieke of particuliere rechtspersonen, vermeld in artikel 4.1.22/7 tot en met 4.1.22/12.”

Het feit dat geen directe instructies mogen ontvangen worden van de in art. 4.1.5/1, §2 van het Energiedecreet bepaalde personen en instanties is iets wat finaal in de feitelijke werking waargemaakt en gewaarborgd moet worden. Op basis van de overgemaakte informatie zien we geen redenen om te twijfelen aan de conformiteit met deze bepaling.

Ten slotte, blijkt uit de aangeleverde documentatie dat de FvG ook het hoofd is van de dienst Informatiebeveiliging. Hoewel geen vereiste conform hogervermelde bepalingen, wil de VREG wel wijzen op de mogelijke risico's voor de onafhankelijkheid van de FvG wanneer één persoon beide functies opneemt.

5.2 Capaciteit om de voorwaarden voor een continu risicobeheersingssysteem na te leven

Conform art. 4.1.5 jo. art. 4.1.4 § 2, 6° van het Energiedecreet moet de werkmaatschappij beschikken over de capaciteit om de uniforme voorwaarden na te leven voor een continu risicobeheersingssysteem met betrekking tot de waarschijnlijkheid en ernst van de uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen.

⁵⁹ Art. 4.1.22/6 bevat dezelfde eisen t.a.v. de personeelsleden van de netbeheerder die zijn aangesteld als FvG. In de praktijk worden de activiteiten door de werkmaatschappij Fluvius worden uitgeoefend

Via een verwijzing naar art. 3.1.61 van het Energiebesluit wordt deze voorwaarde geconcretiseerd in art. 3.1.20/2 van het Energiebesluit. Artikel 3.1.61 bevat tal van voorwaarden. De voorwaarden worden in wat volgt enkel besproken in zoverre er wijzigingen te melden zijn t.o.v. het Rapport Databeheer van 2021.

5.2.1 Eisen m.b.t. het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling en continue risico-opvolging

Art. 3.1.61 §1 en §2 van het Energiebesluit stellen bepaalde eisen m.b.t. het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA of GEB) om het effect van de beoogde verwerkingsactiviteiten op de bescherming van de persoonsgegevens en het vaststellen van de beveiligingseisen te beoordelen. Daarnaast bepaalt art. 3.1.61 §1 van het Energiebesluit ook dat er na het uitvoeren van de GEB een continue risico-opvolging moet worden uitgevoerd, waarbij enerzijds de risico's die tijdens de voorafgaande GEB geïdentificeerd zijn, opnieuw worden geanalyseerd, en anderzijds de nieuwe risico's worden geanalyseerd.

In dit verband maakte Fluvius vier nieuwe DPIA's, een aantal rapporten van de FvG m.b.t. de status en de (geplande) beheersmaatregelen inzake gegevensbescherming en een handboek met betrekking tot het Information Security Management System volgens ISO 27001 (beheersysteem voor beveiligen van informatie, hierna ISMS) over (zie in dit verband ook punt 5.2.3). Risicobeheer en opvolging m.b.t. het beveiligen van informatie vormt een inherent onderdeel van de ISO-27001 norm.

Voor het overige zijn er geen (relevante) wijzigingen te melden ten opzichte van de vaststellingen in het kader van het vorige Rapport Databeheer (2021).

5.2.2 Eisen m.b.t. de combinatie van databanken

Art. 3.1.61 § 3 van het Energiebesluit vereist dat de gegevens afkomstig uit de digitale, elektronische of analoge meters overeenkomstig art. 4.1.8/2 van het Energiedecreet worden bewaard in een afzonderlijke databank, in de zin van art. 1.13, 6° Wetboek Economisch Recht. Die databank mag op geen enkele wijze gelinkt worden met andere databanken, bestanden en/of gegevens van de netbeheerder, tenzij dit noodzakelijk zou zijn ingevolge de uitvoering van zijn taken voortvloeiend uit het Energiedecreet, het Energiebesluit of ter nakoming van enige andere wettelijke verplichting. Op de website dient een lijst ter beschikking te worden gesteld van de situaties waarin wettelijk bepaald is dat databanken mogen worden gecombineerd.⁶⁰

Fluvius bezorgde een update van de documenten die in het kader van het Rapport Databeheer 2021 werden aangeleverd. Net zoals in het rapport van 2021 werd opgenomen, zien we op basis van deze informatie geen redenen om te twifelen aan de noodzakelijkheid van de combinaties i.k.v. de wettelijke verplichtingen van de DNB (Fluvius).

5.2.3 Eisen m.b.t. de beveiliging van de gegevens

Art. 3.1.61 §3, 5e lid en §6 van het Energiebesluit vereisen dat de gegevens worden beveiligd met passende technische en organisatorische maatregelen om de informatieveiligheid met betrekking tot de databanken en verwerkingssystemen en -diensten te garanderen en om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid en toegang tot de databanken te herstellen. De

⁶⁰De lijst werd opgenomen in de privacyverklaring, raadpleegbaar via <https://www.fluvius.be/nl/privacybeleid>.

persoonsgegevens moeten zo veel mogelijk gepseudonimiseerd en versleuteld worden. De genomen maatregelen moeten centraal gedocumenteerd worden. Verder stelt art. 3.1.61 §6 van het Energiebesluit dat op gepaste tijdstippen (minstens twee keer per jaar) testen, beoordelingen en evaluaties moeten worden uitgevoerd van de doeltreffendheid en gepastheid van de technische en organisatorische maatregelen die werden genomen. Op basis van de uitgevoerde beoordelingen en evaluaties moet de bestaande IT-infrastructuur en het organisatorische beleid voor de verwerkingsactiviteiten worden aangepast.

Wat het beveiligen van informatie betreft, werd in het Rapport Databeheer 2021 de aanbeveling opgenomen om een externe audit te laten uitvoeren om na te gaan of het beleid, de richtlijnen en procedures voldoende zijn en of ze ook daadwerkelijk werden geïmplementeerd binnen de organisatie. Als reactie hierop heeft Fluvius laten weten dat het een traject is opgestart om te komen tot een Information Security Management System (ISMS) voor de activiteiten in het kader van databeheer om dan na een audit over te gaan tot certificering (ISO 27001 norm).

Een aandachtspunt dat eveneens in het rapport van 2021 naar boven kwam, was het gebrek aan praktische doorvertaling (“maturiteit”) van bepaalde processen (bv. de vereiste van het documenteren van de halfjaarlijkse testen en evaluaties). In het kader van het huidige rapport verwijst Fluvius eveneens naar het ISMS. Zo stelt Fluvius dat, om meer in te zetten op de praktische doorvertaling van de processen, een ISMS handboek werd opgesteld waarin er aandacht is voor de uitvoering van het beleid en de processen, er een aanpak voor monitoring is gedefinieerd en er voor de opvolging een ISMS forum werd opgezet.

Het nagaan van de doeltreffendheid van de beheersmaatregelen vormt een onderdeel van het ISMS. In het ISMS handboek wordt onder meer verwezen naar periodieke monitoring en interne en externe audits. Verder wordt ook aangegeven dat continue verbetering de grondslag vormt van het ISMS. De VREG begrijpt dat het implementeren van het ISMS er mee moet voor zorgen dat de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informatie wordt gewaarborgd.

Verder geeft Fluvius aan dat volgende initiatieven werden genomen om de maturiteit te verhogen:

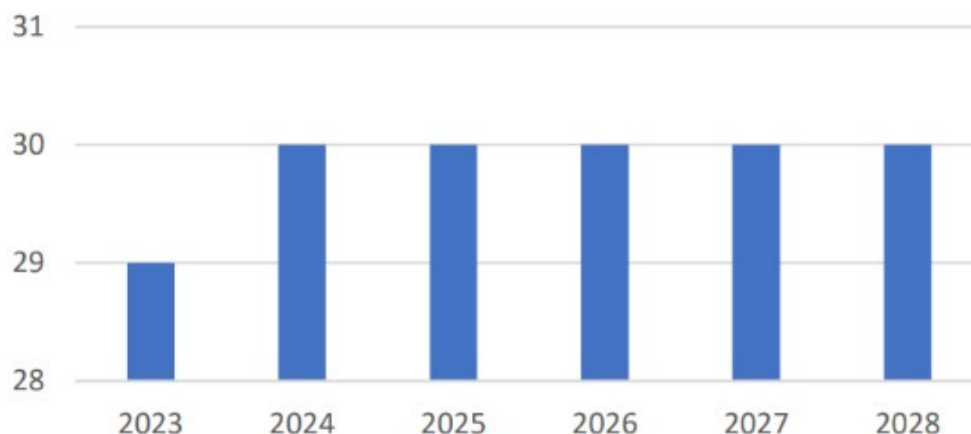
- Bewustwordingscampagnes en opleidingen,
- Uitrol van een informatie classificatie en labeling systeem in oktober 2023,
- Verfijning van de ICT readiness oefeningen om de nieuwe systemen beter in te passen,
- Encryptie of data masking voor data at rest, in transit en in verwerking.

De VREG verwelkomt deze stappen en verwacht de resultaten van de interne en externe audits mee te kunnen nemen met het oog op evaluatie in het kader van het volgende Rapport Databeheer.

Voor het overige zijn er geen (relevante) wijzigingen te melden ten opzichte van de vaststellingen in het kader van het vorige Rapport Databeheer (2021).

Art. 3.1.61, §6, van het Energiebesluit stelt verder dat het personeelsplan moet geëvalueerd worden om te kunnen beoordelen of de personeelsbezetting op het vlak van IT optimaal is. Om de evaluatie te staven bezorgde Fluvius een beschrijving van het proces om de personeelsbehoefte te berekenen en een lijst van medewerkers databeheer. Daarnaast werd ook een overzicht van de aantallen IT-medewerkers en een forecast tot 2028 overgemaakt:

VTE ICT databeheer

Figuur 9: Forecast Fluvius evolutie aantal IT medewerkers – specifiek voor Databeheer (forecast kan wijzigen afhankelijk van resource planningsoefening voorzien in het najaar 2023)

5.2.4 Functionaris voor Gegevensbescherming

De paragrafen 4 en 5 van art. 3.1.61 van het Energiebesluit, leggen nog een aantal voorwaarden met betrekking tot de FvG op. Zo moet de aanwerving van een FvG transparant verlopen. De aanwervings- en selectieprocedure moet op voorhand worden bekendgemaakt. De FvG moet de contactpersoon zijn ten aanzien van de betrokkenen aangaande vragen en klachten in verband met de bescherming van persoonsgegevens en Fluvius moet via zijn website de contactgegevens bekendmaken. De FvG is tevens het aanspreekpunt voor de gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) binnen de netbeheerder.

Wat de naleving van deze artikelen betreft, zijn er geen (relevante) wijzigingen ten opzichte van de vaststellingen in het kader van het vorige Rapport Databeheer (2021).

5.2.5 Uitwerking procedures

Als laatste bepaalt art. 3.1.61 § 5 van het Energiebesluit nog dat er twee procedures uitgewerkt moeten zijn: een inbreukprocedure om een inbreuk op persoonsgegevens te identificeren, te evalueren en te melden aan de GBA en eventueel de betrokkenen en een procedure met betrekking tot de rechten van de betrokkenen conform de AVG.

Wat de naleving van dit artikel betreft, zijn er geen (relevante) wijzigingen ten opzichte van de vaststellingen in het kader van het vorige Rapport Databeheer (2021).

Op basis van de aangeleverde informatie zien we geen redenen om te twijfelen aan de conformiteit met de eisen in art. 3.1.61 van het Energiebesluit zoals uiteengezet in 5.2.1 tot en met 5.2.5. Zoals hoger aangegeven, verwacht de VREG dat de resultaten van de interne en externe audits zullen aantonen in hoeverre het beleid, de richtlijnen en de procedures in de praktijk zijn geïmplementeerd en hun doel bereiken. Daarnaast zal de VREG in 2024-2025 ook een IT audit laten uitvoeren. Deze audit moet onder andere toelaten om te kunnen beoordelen of het IT-beleid van Fluvius het mogelijk maakt om alle marktgerelateerde dataprocessen in lijn met de regelgeving te laten werken.

5.3 Onafhankelijkheidseisen

Het Energiedecreet en -besluit bevatten een aantal bepalingen om een onafhankelijk gegevensbeheer door de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij te bewerkstelligen.

5.3.1 Beroep op derden

Art. 4.1.8/3 van het Energiedecreet bepaalt dat er taken zijn die de netbeheerder (of zijn werkmaatschappij) met eigen personeel en middelen moet voorbereiden of waarvan hij de uitvoering niet aan bepaalde marktpartijen kan uitbesteden. Art. 3.1.11 van het Energiebesluit voorziet in een uitzondering op het principiële verbod om beroep te doen op derden voor de voorbereiding van beslissingen met betrekking tot bepaalde taken. Wanneer derden persoonsgegevens verwerken in opdracht van Fluvius moet een verwerkersovereenkomst worden afgesloten conform art. 3.1.60 van het Energiebesluit.⁶¹

Om de naleving van deze bepalingen te staven, bezorgde Fluvius een geactualiseerde versie van de documenten zoals aangeleverd in het kader van het Rapport Databeheer 2021, met name

- Een overzicht van partijen die worden ingeschakeld voor het beheer van databeheerapplicaties,
- Personeelslijsten m.b.t. de databeheerdiensten,
- Een lijst van afgesloten verwerkersovereenkomsten.

Uit de documenten blijkt onder meer dat derden worden ingeschakeld voor:

- Het applicatief beheer van IMDMS (service contract)
- Het applicatief beheer van MDM (service contract)
- Diverse aspecten m.b.t. de digitale meters (bv. het leveren van de digitale meters, de communicatiediensten om de nodige verbinding te voorzien tussen de meetinstallatie en het centrale meterbeheersysteem (AMM), het opzet van het AMM, het uitlezen en aansturen van de meters,...)
- Het opzet van de marktmotor (Marmot)
- Het afroepen van externe medewerkers op de applicaties ter versterking van de eigen medewerkers
- Een deel van het beheer en de ontwikkeling van het CMS binnen Atrias
- Het operationeel beheer van de flexhub applicatie

Op basis van deze informatie is er geen reden om te twijfelen aan de conformiteit met hogervermelde bepalingen.

5.3.2 Verbod commerciële energiediensten

Conform art. 4.1.8/1 van het Energiedecreet mag een netbeheerder en zijn werkmaatschappij geen activiteiten inzake het aanbieden van commerciële energiediensten of het optreden als

⁶¹ Voor meer informatie zie rapport databeheer 2021.

aggregator, deelnemer aan flexibiliteit of dienstverlener van flexibiliteit ondernemen. Het tweede lid van deze bepaling voorziet in enkele uitzonderingen.⁶²

In het Rapport Databeheer 2021 ging de VREG dieper in op die uitzonderingen en dan specifiek op de samenwerking tussen Fluvius en het Vlaams Energiebedrijf (VEB). Inmiddels werd deze bepaling echter door de decreetgever gewijzigd.⁶³ Zo werd bepaald dat vanaf 31 december 2024 geen nieuwe diensten meer mogen worden aangeboden of nieuwe projecten op een projectsite mogen worden opgestart. Alle lopende projecten moeten uiterlijk op 31 december 2027 worden afgesloten of overgedragen. Verder werd ook de decretaal voorziene mogelijkheid voor de netbeheerders om samen te werken met het VEB opgeheven. Voor de bedenkingen van de VREG bij deze (lange) uitfaseringstermijn kan worden verwezen naar advies 2023-04 van de VREG over de voorgestelde wijzigingen.⁶⁴

In het kader van dit rapport verwees Fluvius voor de activiteiten die hij onderneemt naast de gereguleerde opdrachten naar het jaarverslag.⁶⁵ Daarnaast bezorgde Fluvius ook een apart overzicht van energiediensten en energiedatadiensten die ze voor anderen of in samenwerking met anderen uitoefenen. Het gaat dan specifiek over het aanbieden van diensten en tools aan lokale besturen met betrekking tot energiemanagement, energie-audits en energiezorgsystemen. Hierbij verwijzen ze ook expliciet naar de hoger vermelde wijzigingen in de regelgeving en geven aan dat deze diensten de komende jaren zullen worden afgebouwd. Wat de vooropgestelde samenwerking met het VEB betreft, geeft Fluvius aan dat de poging tot samenwerking werd stopgezet.

5.4 Transparantie

Voor de vereisten met betrekking tot transparantie bekijkt de VREG de naleving van art. 4.1.22/13 van het Energiedecreet dat gaat over de informatieverlening bij de plaatsing van een digitale meter, de vereiste van een continu risicobeheersingssysteem en het informeren van afnemers wanneer gebruik wordt gemaakt van bepaalde onderzoekstechnieken.

Behalve de wijziging in informatieverlening bij de plaatsing van een digitale meter (cf. §3.3.2), werden voor dit punt geen wijzigingen gemeld. Wat de naleving van dit artikel betreft, kan dan ook worden verwezen naar de vaststellingen in het kader van het vorige Rapport Databeheer (2021).

⁶² Niettegenstaande het eerste lid kan de netbeheerder of zijn werkmaatschappij tot uiterlijk 31 december 2024 diensten aanbieden aan aandeelhouders/vennoten of op grond van een openbaredienstverplichting die door dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten worden opgelegd, of die voortvloeien uit de gunning van overheidsopdrachten, uitgeschreven door een andere aanbestedende overheid dan de overheden die aandeelhouder/vennoot zijn en voor zover die gunning betrekking heeft op energiediensten die rechtstreeks ten gunste komen van die aandeelhouders/vennoten. De netbeheerder of zijn werkmaatschappij kan de uitvoering van de voormelde diensten die uiterlijk op 31 december 2024 al zijn opgestart, voortzetten tot uiterlijk 31 december 2027.

⁶³ Gewijzigd bij Decr. VI. 14 juli 2023, art. 3 (BS 25 augustus 2023), inw. 4 september 2023.

⁶⁴ Advies over voorstel van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de activiteiten van de netbeheerders betreft, en tot opheffing van artikel 22 van het decreet van 2 april 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU (ADV-2023-04), raadpleegbaar via de online documentendatabank via <https://www.vreg.be/nl/documenten-databank>.

⁶⁵ <https://jaarverslag.fluvius.be/2022/nl/integraal-jaarverslag>

Verder bepaalt art 3.1.58 van het Energiebesluit dat de distributienetgebruiker via het webportaal ('Mijn Fluvius') over bepaalde zaken moet worden geïnformeerd. Uit dat artikel volgt o.a. dat distributienetgebruikers met een klassieke meter ook recht hebben op aanvullende informatie over het verbruiksverleden via "een" persoonlijk webportaal. De VREG stelt vast dat dit op vandaag niet het geval is. Voor de overige bedenkingen met betrekking tot de eisen opgenomen in art. 3.1.58 van het Energiebesluit kan worden verwezen naar wat werd beschreven in §3.3 van dit rapport en de informatie opgenomen in het Rapport Databeheer 2021.

Ten slotte, wordt in artikel 3.1.59 van het Energiebesluit bepaald dat Fluvius op zijn website een overzicht moet bieden van de verwerkingsactiviteiten die ze uitvoeren met betrekking tot de technische gegevens, relationele gegevens en meetgegevens die worden verkregen door of krachtens het Energiedecreet. Voorafgaand aan die verwerkingsactiviteiten moeten de afnemers ook hierover worden geïnformeerd.

Fluvius verwijst naar het privacybeleid en de informatie die specifiek aan afnemers met een digitale meter beschikbaar wordt gesteld⁶⁶. Wat de naleving van dit artikel betreft, zijn er geen (relevante) wijzigingen ten opzichte van de vaststellingen in het kader van het vorige Rapport Databeheer (2021).

5.5 Eisen inzake vertrouwelijkheid

Het Energiedecreet en -besluit bevatten bepalingen m.b.t. de vertrouwelijkheid van gegevens. Zo wordt er o.a. vereist dat Fluvius de nodige maatregelen neemt om de toegang tot de persoonlijke en commerciële gegevens die ze bij de uitoefening van hun taken verwerven en de verwerking van die gegevens te beperken tot de personeelsleden die die gegevens nodig hebben voor de uitoefening van hun taken.⁶⁷

Fluvius geeft aan dat de beperking van de toegang tot persoonlijke en commerciële gegevens wordt gerealiseerd door procedures voor identiteits- en toegangsbeheer en de classificatie en behandeling van vertrouwelijke informatie. In dit verband maakte Fluvius een richtlijn inzake vereisten voor fysieke beveiliging, een richtlijn inzake logisch toegangsbeheer en een richtlijn informatieclassificatie over.

De VREG ziet geen reden om te twijfelen aan de conformiteit met deze bepalingen.

⁶⁶ Cf. supra.

⁶⁷ Cf. art. 4.1.10 Energiedecreet en 3.1.19 Energiebesluit.

Conclusies

Sinds de publicatie van het eerste Rapport Databeheer in december 2021, werden er een aantal **stappen gezet en verbeteringen doorgevoerd** door Fluvius:

- *Naleving voorwaarden inzake databeheer:*

We stellen vast dat Fluvius in lijn met de aanbevelingen in het Rapport Databeheer 2021 bijkomende stappen heeft gezet om de maturiteit inzake het **continu risicobeheersingssysteem** en de maatregelen inzake **informatiebeveiliging en gegevensbescherming** binnen de organisatie aan te scherpen.

We verwelkomen in het bijzonder het initiatief van Fluvius inzake de implementatie van een ISMS volgens **ISO 27001**. Wanneer Fluvius effectief een ISO 27001 certificaat heeft verkregen, wordt aangetoond dat informatiebeveiliging binnen de organisatie de nodige aandacht krijgt en dat geïmplementeerde maatregelen, processen etc. ook continu worden geëvalueerd en desgevallend worden verbeterd. Daarnaast zullen de periodieke audits die binnen dat kader worden uitgevoerd er ook toe leiden dat de kwaliteit van de informatiebeveiliging continu wordt gewaarborgd. We volgen de evoluties in dit verband verder op en nemen dit mee in kader van het volgende rapport databeheer.

In het vorige Rapport Databeheer vermeldden we onze bedenkingen over de samenwerking van Fluvius en het Vlaams Energiebedrijf (VEB). Conform nieuwe regelgeving wordt het **uitvoeren van energiediensten door de distributienetbeheerders** of de werkmaatschappij afgebouwd. De poging tot samenwerking met het VEB werd stopgezet.

- *Informereren van distributienetgebruikers bij plaatsing van een digitale meter:*

Vanaf het najaar 2023 zal Fluvius de distributienetgebruiker vernieuwde informatie geven bij de installatie van een digitale meter. De huidige brochure wordt vervangen door een QR-code (sticker) die doorverwijst naar de vernieuwde webpagina met meer uitgebreide informatie, o.a. ook over 'Mijn Fluvius'. Indien gewenst kan men ook een papieren brochure bestellen.

- *Data voor afnemers en energiedienstverleners:*

Fluvius voegde enkele **nieuwe functionaliteiten** toe aan 'Mijn Fluvius', zoals beperking van de geldigheidsduur van mandaten gegeven via het webportaal, Single Sign-On, mobiele optimalisatie en het ter beschikking stellen van de 24 laatste maandpieken en het huidige toegangsvermogen voor AMR-meters. Er werden ook maatregelen genomen om de problemen van ontbrekende meetwaarden te verhelpen.

Volgens de huidige **planning** zullen tegen midden 2024 ook de **meetgegevens van AMR-meters** in 'Mijn Fluvius' beschikbaar worden, incl. toegang via API. Dit zal een grote verbetering zijn t.o.v. de huidige werkwijze via NPS.

Het aantal **steekproefsgewijze controles van schriftelijke mandaten** binnen de datadienst 'datatransfert voor jaarlijkse eenmalige historiek' werd sinds 2021 gevoelig opgedreven.

Verder heeft Fluvius de ter beschikking gestelde **open datasets** verder uitgebreid en evolueert men naar een Open Data portaal, geïntegreerd in het Fluvius Dataplatform. Deze laatste ontwikkeling staat weliswaar al op de planning bij Fluvius sinds 2022.

Er dienen nog een aantal stappen gezet te worden voor de **ontwikkeling** van volgende **nieuwe diensten** in de markt:

Het regelgevend kader en de technische systemen voor **flexibiliteit** zijn in volle ontwikkeling. Zo moeten er door Fluvius ten laatste tegen 28 februari 2024 voorwaarden doorgevoerd worden om een deelname door laagspanningsklanten aan aFRR (flexibiliteit voor balanceringsdoeleinden) mogelijk te maken. Wat betreft flexibiliteit voor lokaal congestiebeheer op het distributienet, werden in 2023 de laatste puzzelstukken gelegd ter vervollediging van het regelgevend kader. De operationalisering ervan is volop aan de gang.

Eind 2022 dienden de elektriciteitsdistributienetbeheerders een visienota in bij de VREG over een mogelijk systeem om **meerdere allocatiepunten** voor afname en injectie te koppelen aan één enkel toegangspunt. We zien een noodzaak voor aanpassingen aan regelgeving om het systeem met meerdere allocatiepunten te kunnen laten ontwikkelen door de distributienetbeheerders.

We zien echter nog verschillende **aandachtspunten** en moesten de voorbije jaren ook een aantal keer **handhavend optreden** richting de distributienetbeheerders op het vlak van het databeheer en van communicatie in de marktprocessen nodig voor de levering van elektriciteit en aardgas:

- *Databeheer in de leveringsmarkt:*

Sinds de go-live van **MIG6** in november 2021 verloopt de marktcommunicatie via het Centraal Markt Systeem (CMS) dat in het beheer is van Atrias. Deze overgang verliep niet zonder slag of stoot. Verschillende duizenden **toegangspunten geraakten geblokkeerd** in het systeem. De blokkeringen zijn het gevolg van een veelheid aan issues in de marktprocessen of interacties tussen die processen. Om bepaalde geblokkeerde punten opnieuw gedeblokkeerd te krijgen, moeten er structurele aanpassingen gebeuren in de software. Voor sommige toegangspunten moeten de processen manueel doorlopen worden omdat de individuele situatie te ingewikkeld is geworden om geautomatiseerd recht te zetten. We volgen deze problematiek van dichtbij verder op, onder andere in overleg met de andere gewestelijke regulatoren (Brugel en CWaPE).

We zetten de afgelopen twee jaar verschillende **handhavingstrajecten** op om de distributienetbeheerders/Fluvius aan te zetten om de marktprocessen in lijn te brengen met de Vlaamse energieregelgeving en de technische reglementen:

- Een eerste handhavingstraject had betrekking op *zuivere vermarkting* (verkoop van elektriciteitsinjectie door een prosumant aan een andere partij dan de leverancier voor elektriciteitsafname). De door Fluvius voorziene workaround voldeed niet aan het TRDE. Aangezien met de ingebruikname van MIG6 op 1 november 2021 een einde kwam aan de niet-naleving, werd het handhavingstraject beëindigd en was de administratieve geldboete, die vanaf 1 november 2021 zou gelden, niet verschuldigd.
- Een ander handhavingstraject ging over *informatieve maandwaarden*. Volgens het TRDE en het TRDG moet de distributienetbeheerder bij op afstand uitleesbare kleinverbruiksmetinginrichtingen maandelijks een informatieve index ter beschikking stellen van de toegangshouder (leverancier), en moet hij deze maandelijks indices gebruiken in de allocatie. Dit handhavingstraject resulteerde in de oplegging van een administratieve geldboete en behelsde zowel een vast bedrag als een (variabel) bedrag per navolgende kalenderdag dat de niet-naleving

nog zou blijven voortbestaan (t.e.m. 13 april 2023). We verwachten dat tegen 1 april 2024 een marktgedragen oplossing wordt geïmplementeerd. Deze datum is nu ook opgenomen in het nieuwe artikel 3.2.18, 18°, b, 1 van het Energiebesluit.

- Ten aanzien van de aardgasdistributienetbeheerders werd een handhavingstraject opgestart m.b.t. het faciliteren van maandelijkse afrekeningen aardgas. Dit leidde in juli 2022 tot het opleggen van een administratieve geldboete. Sinds augustus 2022 worden de nodige gegevens door Fluvius aangeleverd aan de leveranciers.
- In 2022 voerden we een handhavingstraject rond energiedelen en peer-to-peerhandel aangezien de implementatie hiervan op 1 januari 2022 nog onvolledig was. Met de inwerkingtreding van de derde protocolversie op 23 januari 2023 werd de implementatie van energiedelen en peer-to-peerhandel echter vervolledigd, waarop het handhavingstraject werd afgesloten en de administratieve geldboete niet verschuldigd was. Het huidige vierde protocol (“versie 3.1”) is echter geen definitief eindpunt. De gegevensstromen parallel aan de reguliere gegevensuitwisseling (MIG6) vormen nog een hinderpaal voor de marktontwikkeling. We hebben Fluvius ertoe aangespoord om een structurele integratie van energiedelen, P2P en ook VME-verkoop in de marktprocessen uit te werken in samenspraak met alle belanghebbenden.

Sinds midden 2020 is er een achterstand bij het **verwerken van nieuwe zonnepaneelinstallaties** bij Fluvius. Hierdoor komt de informatie in het toegangsregister niet overeen met de werkelijke situatie. Dit komt zowel voor bij distributienetgebruikers met een klassieke meter als een digitale meter. Door het groot aantal geplaatste zonnepaneelinstallaties is de achterstand bij het verwerken van nieuwe zonnepaneelinstallaties in 2022 sterk gestegen t.o.v. 2021. De gemiddelde verwerkingstermijn voor installaties aangemeld in 2022 is 120 à 160 dagen. Bij recentere dossiers uit 2023 lijkt de verwerkingstermijn gedaald te zijn en werd ook de achterstand gedeeltelijk weggewerkt.

- Data voor afnemers en energiedienstverleners:

Volgende functionaliteiten achten we wenselijk om toe te voegen in ‘Mijn Fluvius’, maar zijn nog niet gepland door Fluvius:

- Het standaard, zonder activatiestap, ter beschikking stellen van kwartierwaarden voor elektriciteit in ‘Mijn Fluvius’ bij SMR3, en in de toekomst voor alle afnemers waarvoor de distributienetbeheerder de geregistreerde kwartiergegevens voor elektriciteit en uurgegevens voor gas uitleest,
- Het delen van facturatiepieken via de API, en
- Het opnemen van de leverancier met toegang tot kwartierwaarden bij SMR3 in het overzicht met partijen die toegang hebben tot persoonsgegevens.

Het aantal datatoegangscontracten tussen **energiedienstverleners** en Fluvius gaat in stijgende lijn, alsook het aantal mandaten die energiedienstverleners hebben met distributienetgebruikers. In het algemeen geven de energiedienstverleners in onze bevraging gemiddeld een score van 6,2/10 aan de **dienstverlening van Fluvius** binnen het datatoegangscontract. Energiedienstverleners zien de snelheid van dienstverlening, incl. de snelheid van beschikbaarheid van de data, en de bereikbaarheid van Fluvius als grootste verbeterpunt. Ook is er nood tot verbetering van het mandateringsproces. De kwaliteit van de data en soort van data die beschikbaar worden gesteld scoren aanzienlijk beter.

Momenteel is er door Fluvius onvoldoende tot zelfs geen **logging voorzien van het aantal data-aanvragen** die ze krijgen binnen de datatoegangscontracten. Om de evolutie van de data-aanvragen op te volgen en zo een goede inschatting te kunnen maken van de nodige toekomstige capaciteit, is dit echter cruciaal. We verwijzen naar de mogelijke verdere plannen rond de tarieven voor datadiensten.

Als **algemene conclusie** kunnen we stellen dat Fluvius net zoals in 2021 grotendeels lijkt te voldoen aan de **voorwaarden inzake databeheer** opgelegd via het Energiedecreet en Energiebesluit. Er werden ook verschillende stappen gezet door Fluvius in verbetering van de dienstverlening sinds het vorige Rapport Databeheer.

De verdere uitrol van de digitale meters en de vraag naar meer meetgegevens met een steeds hogere granulariteit in de markt maken echter dat de bestaande systemen, zowel bij Fluvius als bij Atrias, in de toekomst veel meer data zullen moeten verwerken. Een **goede werking van deze systemen en de marktprocessen zijn dus essentieel om het energiesysteem van morgen te ondersteunen**. Vandaag stellen we echter vast dat deze processen nog niet op punt staan zoals aangetoond door de problematiek van de geblokkeerde toegangspunten. Bovendien verloopt de implementatie van nieuwe toepassingen en datastromen niet altijd vlot zoals bv. het faciliteren van de informatieve maandwaarden. Dit heeft nadelige gevolgen voor de verschillende marktpartijen en in het bijzonder de distributienetgebruiker. De VREG hecht er belang aan dat Fluvius zijn rol als databeheerder proactief invult met het oog op toekomstige ontwikkelingen, zodat de datasystemen en de communicatieprotocollen geen verdere marktfacilitatie in de weg staan. Zo zal het gebruik van kwartierwaarden in de marktprocessen in de toekomst enkel toenemen. De VREG is hier ook voorstander van. Het is aan Fluvius als databeheerder om hier proactief de nodige stappen voor te ondernemen.

Naast **verdere opvolging** van de verschillende handhavingstrajecten en aandachtspunten die in dit rapport werden vermeld, plant de VREG in 2024-2025 een **audit** uit te voeren op de marktgerelateerde dataprocessen van Fluvius. Als voorbereiding op deze audit liet de VREG in 2023 een pre-audit rapport opmaken. We laten in 2024 ook een **benchmarking studie** uitvoeren rond databeheer ter vergelijking met de andere gewesten en verschillende andere Europese landen. De resultaten hiervan zullen opgenomen worden in een eerste **vijfjaarlijks evaluatierapport**.

Bijlage 1: Open datasets Fluvius

Bestaande open datasets:

Thema	Titel dataset	Beschrijving dataset
Energietransitie: adoptie van nieuwe technologieën	Aangemelde oplaadpunten voor elektrische voertuigen	Deze dataset bevat alle aangemelde laadpunten voor elektrische voertuigen. Per installatie vind je het jaar van indienname, het vermogen, op welk spanningsniveau het laadpunt is aangesloten en de postcode .
	Energieopslagsystemen die gekoppeld zijn aan het distributienet	Deze dataset bevat voor alle door Fluvius gekende energieopslagsystemen die gekoppeld zijn aan het distributienet het jaartal indienname, vermogen en het spanningsniveau van de aansluiting.
	Lijst van decentrale productie-installaties gekoppeld aan het distributienet	In deze dataset zijn alle decentrale productie-installaties opgenomen die gekoppeld zijn aan het distributienet per gemeente en per maand.
	Lokale productie-installaties per gemeente	In deze dataset zitten alle lokale productie-installaties elektriciteit die aangesloten zijn op het distributienet van Fluvius, per gemeente. Het totaal aantal en geïnstalleerd vermogen is weergegeven met vermelding van type van de installatie (wind, warmte, ...).
Financieel Beheer	Aantal en bedrag inzake afgeronde fraudedossiers	In deze dataset vind je de aantal fraudedossiers terug per type. Hier kan je per type ook nog de opbrengst en de vermeden kosten terug.
	Bedrag uitbetaalde forfaitaire schadeloosstellingen	In deze dataset vind je de uitbetaalde forfaitaire vergoedingen per type schadeloosstelling, samen met de aantal ingediende, afgehandelde, afgewezen en ingewilligde dossiers.
Fluvius als leverancier	Aantal aanvragen met betrekking tot de minimale levering aardgas per jaar	Deze dataset bevat het aantal aanvragen met betrekking tot de minimale levering aardgas per winterperiode per gemeente en per markt.
	Aantal afsluitingen na LAC beslissing	Deze dataset bevat het aantal afsluitingen na positief advies van de lokale advies commissie. De dataset is geaggregeerd per rapporteringsjaar, per gemeente, per markt.
	Aantal toegangspunten bij de Sociale en Uitzonderingleverancier tot 12/2021	In deze open dataset kan je het aantal toegangspunten bij de sociale- en uitzonderingsleverancier beheerd door Fluvius per energie per hoofdgemeente terugvinden.

	Aantal toegangspunten bij de Sociale-, Uitzondering- en noodleverancier vanaf 01/2022	In deze open dataset kan je het aantal toegangspunten bij de sociale- en uitzonderingsleverancier beheerd door Fluvius per energie per hoofdgemeente terugvinden. De hoofdgemeente bepalen we aan de hand van de postcode waar het punt zich bevindt (leveringsadres).
	Het aantal geplaatste actieve budgetmeters	In deze open dataset kan je het aantal actieve budgetmeters met een aansluiting op het Vlaamse grondgebied beheerd door Fluvius per energie per hoofdgemeente en aantal digitale of klassieke meters terugvinden.
Marktwerking	Aantal actieve allocatiepunten	In deze dataset zijn het totaal aantal allocatiepunten opgenomen met een leveringscontract.
	Aantal actieve toegangspunten	In deze dataset zijn de totale aantal toegangspunten opgenomen met minstens 1 leveringscontract.
	Aantal klachten Fluvius	Binnen Fluvius definiëren we een klacht als een uiting van ontevredenheid van een externe partij over Fluvius, haar dienstverlening en/of producten. We grijpen elke melding aan als een opportuniteit om onze producten, onze dienstverlening of processen te optimaliseren. De klachten zijn opgesplitst in type klacht, terecht of onterecht en per product.
Netgebruikers en hun verbruik	100 geanonimiseerde 15' verbruiksprofielen elektriciteit	Dataset bevat de individuele verbruiksgegevens van 100 geanonimiseerde digitale meters elektriciteit voor injectie/afname. De verbruiken zijn beschikbaar voor het kalenderjaar 2021 (01/jan-31/dec).
	100 geanonimiseerde 60' verbruiksprofielen aardgas	Open dataset bevat de individuele verbruiksgegevens van 100 geanonimiseerde digitale meters gas. De verbruiken zijn uitgelezen gedurende 2021.
	Totaal gealloceerd volume	De dataset bevat verbruiksgegevens per hoofdgemeente, sector (elektriciteit/gas), markttoegangspunt categorie, spanningsgroep, en richting.
	Verbruiksgegevens per NACE Sector	De dataset bevat verbruiksgegevens geaggregeerd per energie (elektriciteit/gas), richting (injectie/afname), hoofdgemeente, NACE sectoren en NACE subsector.
	Verbruiksgegevens per statistische sector met NACE sector	Dataset voor verbruiksgegevens geaggregeerd per energie (elektriciteit/gas), richting (injectie/afname), statistische sector, en tot op NACE sector niveau.
	Verbruiksgegevens per statistische sector met NACE sector en NACE subsector	In deze dataset zijn verbruiksgegevens geaggregeerd per markt (elektriciteit/gas), richting (injectie/afname), statistische sector, NACE sector en NACE subsector.
	Verbruiksgegevens per straat	De open dataset verbruiksgegevens per straat bevat de verbruiksgegevens per energie (elektriciteit/gas), injectie/afname en per hoofdgemeente op straatniveau.

Services die Fluvius levert in opdracht van zijn DNB's	Netbeheerder en gas energie-inhoud per gemeente en per sector	Overzicht van de netbeheerders en hun activiteiten actief per gemeente
--	---	--

Volgende open datasets zijn in ontwikkeling:

Thema	Titel dataset	Beschrijving dataset	Status	Inschatting publicatie
Energietransitie: adoptie van nieuwe technologieën	Restcapaciteit Middenspanning	De 'Restcapaciteit MS' kaart en dataset geeft de locaties en details weer van de kabels en cabines (Transformatorstation, schakelpost), en de restcapaciteit voor bijkomende afname en injectie. Met deze informatie wil Fluvius op een transparante manier netdata ter beschikking stellen. De gebruiker kan met deze data zelf inschatten op welke locaties restcapaciteit beschikbaar is. De beschikbare restcapaciteit is een foto van een momentopname, en vervangt in geen geval een netstudie.	In bouw	Q3-Q4 2023
Marktwerking	Aantal EAN met UNT meters	Evoluties weergegeven van de EAN waar een actieve exclusief nacht meter aanwezig is.		Te bepalen
	Datauitwisseling derde partijen	<ul style="list-style-type: none"> Aantal goedgekeurde datatoegangscontracten, met een overzicht van hoeveel nieuwe datatoegangscontracten er worden goedgekeurd en hoeveel datatoegangscontracten er worden beëindigd. Aantal derde partijen die gebruik maken van geautomatiseerde datatoegang per dienst Aantal derde partijen die gebruik maken van niet-geautomatiseerde datatoegang Aantal toegangspunten waar op de daaraan gekoppelde datadienstenpunten geautomatiseerde datatoegang plaatsvindt (GVM) Aantal toegangspunten waar op de daaraan gekoppelde datadienstenpunten geautomatiseerde datatoegang plaatsvindt (KVM) Aantal toegangspunten waar op de daaraan gekoppelde datadienstenpunten niet-geautomatiseerde datatoegang plaatsvindt (GVM) 	Validatie stakeholders	September 2023 retroactieve data vanaf Q1 2023

		<ul style="list-style-type: none"> • Aantal toegangspunten waar op de daaraan gekoppelde datadienstenpunten niet-geautomatiseerde datatoegang plaatsvindt (KVM) • Aantal toegangspunten waarvoor de kwartierwaarden in Mijn Fluvius werden geactiveerd. 		
	Geactiveerde P1 poorten	Aantal geactiveerde P1-poorten door de klant via mijn.fluvius.be	In bouw	Q3 2023
Te bepalen		Openstaande vacatures welke Fluvius extern gepubliceerd heeft	Kandidaat	Te bepalen